БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 268 (18.446). • Сешанба, 1982 йил 23 ноябрь • Баҳоси 3 тийин.

Кеча Москвада КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми бўлиб ўтди.

Пленум СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1983 йилги Давлат плани ва СССРнинг 1983 йилги Давлат бюджети ҳақидаги докладларни тинглаб, муҳокама этди.

Пленумда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. АНДРОПОВ катта нутқ сўзлади.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисида ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1982 йил 22 ноябрда КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми бўлиб ўтди.

Пленум СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госплани раиси ўртоқ Н. К. Байбаковнинг «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1983 йилги Давлат плани тўғрисида»ги ва СССР молия министри ўртоқ В. Ф. Гарбузовнинг «СССРнинг 1983 йилги Давлат бюджети тўғрисида»ги докладларини тинглади.

Докладлар юзасидан бўлган музокараларда КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин, КПСС Ленинград область комитетининг биринчи секретари Г. В. Романов, Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. А. Шеварднадзе, Украина ССР Министрлар Советининг Раиси А. П. Ляшко, СССР тайёрлаш министри Г. С. Золотухин, КПСС Тюмень область комитетининг биринчи секретари Г. П. Богомяков, Ростов областидаги «Путь Ленина» колхозининг комбайнчиси—звено бошлиғи Н. В. Переверзева, Қозоғистон Компартияси Кустанай область комитетининг биринчи секретари В. П. Демиденко, Қозон электрон ҳисоблаш машиналари заводининг монтажчиси Г. П. Лоцманова, Белоруссия Компартияси Гродно область комитетининг биринчи секретари Л. Г. Клецков, СССР монтаж ва махсус қурилиш ишлари министри Б. В. Бакин ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Пленумда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов катта нутқ сўзлади. Нутқ матбуотда эълон қилинмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми муҳокама этилган масалалар юзасидан бир овоздан қарор қабул қилди. Қарор матбуотда эълон қилинмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ташкилий масалаларни кўриб чиқди.

Марказий Комитет Пленуми ўртоқ Г. А. Алиевни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатликдан Сиёсий бюро аъзолигига ўтказди.

Марказий Комитет Пленуми ўртоқ А. П. Кириленконинг соғлиғи ёмонлашганлиги муносабати билан ва унинг шахсий илтимосига кўра уни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси ва Марказий Комитет секретари вазифасидан озод қилди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов ўртоқ А. П. Кириленко маҳаллий партия органларида ҳам, шунингдек КПСС Марказий Комитетида ҳам кўп йиллар актив ишлади ва биз унинг партия билан мамлакат олдидаги хизматларини муносиб қадрлаймиз, деб уқтириб ўтди.

Пленум ўртоқ Н. И. Рижковни КПСС Марказий Комитетининг секретари қилиб сайлади.

Марказий Комитет Пленуми СССР Давлат банки правлениесининг раиси В. С. Алхимов, Украина Компартияси Қрим область комитетининг биринчи секретари В. С. Макаренко, Ростов областидаги «Путь Ленина» колхозининг комбайнчиси—звено бошлиғи Н. В. Переверзева ўртоқларни КПСС Марказий Комитетининг аъзолигига кандидатликдан Марказий Комитет аъзолигига ўтказди.

Марказий Комитет Пленуми КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг «Леонид Ильич Брежнев хотирасини абадийлаштириш ҳақида»ги қарорини маъқуллади. Қарор матбуотда эълон қилинмоқда.

Шу билан Пленум ўз ишини тамомлади.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИНИНГ ҚАРОРИ

СССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1983 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ВА СССР ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ЛОЙИҲАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

1. СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1983 йилги Давлат плани ва СССР Давлат бюджети лойиҳалари асосан маъқуллансин.

СССР Министрлар Совети мазкур лойиҳаларни СССР Олий Советининг муҳокамасига тақдим этсин.

2. Ички ва ташқи сиёсат соҳасида партиянинг XXVI съезди ишлаб чиққан йўлни турмушга татбиқ этиш, коммунистик қурилиш вазифаларини амалга ошириш юзасидан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг амалий фаолияти тўла-тўкис маъқуллансин.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг КПСС Марказий Комитети Пленумидаги нутқида баён этилган қоида ва хулосалар маъқуллансин, улар барча партия ташкилотларининг фаолиятига асос қилиб олинсин.

Иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари, ўлка, область, округ, шаҳар ва район партия комитетлари, партия ташкилотлари, совет, касаба союз ва комсомол органлари, министрликлар ва идоралар навбатдаги хўжалик-сиёсий вазифаларни бажаришга, СССРнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини янада мустаҳкамлашга қаратилган ташкилотчилик ҳамда оммавий-сиёсий ишни авж олдириб юборсинлар; бу йилги топшириқларни муваффақиятли тугаллаш, 1983 йилги иқтисодий ва социал ривожланиш планини тўла ҳамда ошириб бажариш учун зарур чораларни кўрсинлар.

Иқтисодий ва социал ривожланишнинг 1983 йилги планини муваффақиятли бажариш умуман беш йиллик учун алоҳида муҳим аҳамиятга эга эканлигини қайд этиб. Марказий Комитет Пленуми партия, совет, хўжалик ташкилотлари ва бошқа ташкилотларнинг, меҳнат коллективларининг эътиборини партия XXVI съезди ўртага қўйган энг муҳим вазифа — ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлашни кучайтириш ва халқ хўжалигининг самарадорлигини ошириш вазифасини рўёбга чиқаришга бутун кучни сарфлашга қаратади. Хўжалик фаолиятини яхшилаш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, халқ хўжалигининг ҳамма бўғинларида меҳнат унумдорлигини ўстириш, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва сифатини ошириш учун мавжуд имкониятлардан максимал даражада фойдаланилсин. Халқ хўжалигининг барча тармоқларида капитал қурилишни анча яхшилашга алоҳида эътибор берилсин, ёқилғи, хом ашё, металл ва бошқа материаллар, молия ва меҳнат ресурслари сарфлаш нормаларига риоя этиш юзасидан тегишли тадбирлар амалга оширилсин. Экономикани планлаштириш ва бошқаришни янада яхшилаш, хўжалик юритиш услуби ва методларини такомиллаштириш соҳасидаги иш даражасини ҳар томонлама ошириш энг муҳим вазифа деб ҳисоблансин.

КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленумининг қарорларини бажаришга, СССРнинг Озиқ-овқат программасини амалга оширишга, ёқилғи-энергетика комплексини планли равишда ривожлантиришга, совет кишиларининг моддий ва маданий турмуш даражасини янада юксалтиришга биринчи даражали аҳамият берилиши лозим.

Шу муносабат билан ишлаб чиқаришнинг ҳар бир участкасида, бошқарувнинг ҳар бир соҳасида давлат, меҳнат ва ижрочилик интизомини мустаҳкамлашга, ишдаги уюшқоқлик ва ишчанликни оширишга, саноат, қишлоқ хўжалиги, қурилиш, транспортда ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида социалистик мусобақани кенг қулоч ёздиришга, иқтисодий ривожланишнинг интенсив омилларидан, мавжуд резервлардан янада тўла-тўкис фойдаланишга, ҳамма турдаги ресурсларни тежашга, сифат кўрсаткичларини яхшилашга, камроқ чиқим қилиб энг кўп пировард натижаларга эришишга муҳим аҳамият берилиши лозим. Илм-фан, техника ва илғор тажриба ютуқлари ишлаб чиқаришга сабот билан жорий этилсин. Қабул этилган қарорларнинг ижроси устидан қаттиқ контроллик таъминлансин

Ташқи иқтисодий алоқаларнинг самарадорлиги оширилсин ва биринчи галда социалистик мамлакатлар билан ҳамкорлик кенгайтирилсин ҳамда чуқурлаштирилсин.

3. КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ишчилар, колхозчилар, зиёлилар, кўп миллатли социалистик Ватанимизнинг барча меҳнаткашлари Коммунистик партия теварагида маҳкам жипслашиб. ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг олтмиш йиллигини муносиб кутиб оладилар, 1983 йилни хўжалик ва маданий қурилишда янги зафарлар билан нишонлайдилар, мамлакатнинг Ленин йўлидан коммунизм сари янада муваффақиятли равишда олға боришини таъминлайдилар, деб комил ишонч изҳор этади.

КПСС Марказий Комитетининг Пленумида 1982 йил 22 ноябрда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Ю. В. АНДРОПОВ нутқи

Ўртоқлар!

Биз беш йилликнинг навбатдаги йили плани ҳамда бюджети лойиҳаларини муҳокама қилишни тугаллаяпмиз. Бизга тақдим этилган ҳужжатларда Сиёсий бюрода айтилган бир қанча муҳим мулоҳазалар ҳисобга олинган. Планни бажариш давомида Министрлар Совети бугун айтилган таклифларни ҳисобга олади, деб ўйлайман, ўртоқлар.

Пленумда сўзга чиққан ўртоқларнинг сўзларига қараганда биз якдил бир фикрдамиз — умуман план ва бюджет лойиҳалари КПСС XXVI съезди йўл-йўриқларига мос бўлиб тушади ва шунинг учун ҳам уларни маъқуллаш керак. **(Қарсаклар).**

Хўш, план лойиҳасининг хусусиятлари нимадан иборат? Экономикани ривожлантириш суръатларини жадаллаштириш, миллий даромад ўсишининг абсолют миқдорларини, саноат ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини, чакана товар обороти ҳажмини кўпайтириш кўзда тутилган. Халқ хўжалиги самарадорлигини ошириш борасидаги ишларни давом эттириш мўлжалланади — тиғиз топшириқлар моддий чиқимлар ва меҳнат ресурслари нисбатан камроқ оширилган ҳолда бажарилиши керак.

Лойиҳада партиянинг меҳнаткашлар фаровонлигини ошириш йўли сақлаб қолинганлигини таъкидлаш муҳимдир. «Б» группаси тармоқларини илдам ўстириш, халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш планлаштирилмоқда. Агросаноат комплексини янада ривожлантириш учун кўплаб моддий ва молиявий ресурслар ажратилмоқда. Аҳолининг реал даромадлари бундан буён ҳам ортиб бораверади. Уй-жой қурилиши ҳажми ҳам беш йиллик топшириқларига мувофиқдир.

Шундай қилиб, план лойиҳаси совет кишиси тўғрисида, унинг меҳнати ва турмуш шароити, уни маънавий камол топтириш ҳақида ғамхўрлик қилиш партиянинг энг муҳим программавий қоидаси бўлиб қолаётганлигини тасдиқлайди.

Ҳамиша бўлганидек, мудофаа эҳтиёжлари етарли даражада эътиборга олинган. Сиёсий бюро зарур нарсаларнинг ҳаммасини, айниқса ҳозирги халқаро вазиятда армия ва флотга етказиб беришни шарт деб ҳисоблаб келди ва шундай деб ҳисобламоқда.

Бюджет лойиҳаси халқ хўжалигини ва социал маданий ривожланишни маблағ билан таъминлаш имконини беради.

Ўртоқлар! Партия Марказий Комитетининг ушбу Пленуми ўн биринчи беш йиллик планларини амалга ошириш учун курашнинг муҳим босқичида — беш йилликнинг учинчи, таъбир жоиз бўлса планнинг ўзаги бўладиган йил арафасида ўтмоқда. Биз талайгина ишлар қилдик. Аммо олдинда оғир ва қизғин ишлар турибди.

Беш йилликнинг дастлабки икки йили ичида бир қанча энг муҳим кўрсаткичлар юзасидан план топшириқлари бажарилмай қолганлигига айниқса сизларнинг эътиборингизни жалб этмоқчиман. Табиийки, бу ҳол биз бугун муҳокама қилаётган лойиҳага ҳам таъсир ўтказмоқда.

Леонид Ильич Брежневнинг иқтисодий ривожланиш масалалари юзасидан сўнгги нутқлари, унинг Марказий Комитет Сиёсий бюросига ёзган хатлари Марказий Комитет аъзоларининг эсида турибди. У масалани шундай қўйган эди: биз партия съездлари ва Марказий Комитет Пленумларида илмий асосланган иқтисодий сиёсатни ишлаб чиқдик, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, уни интенсивлаш йўлидан бора бошладик. Аммо хўжалигимизни ана шу изга ўтказиш, самарадорлик томон бурилиш ҳамон суст амалга оширилмоқда.

Экономика самарадорлигининг асосий кўрсаткичи — меҳнат унумдорлиги шундай суръат билан ўсмоқдаки, бу суръат бизни қаноатлантира олмайди. Хом ашё ва қайта ишловчи тармоқларни ривожлантиришдаги номутаносиблик проблемаси ҳамон мавжуд. Маҳсулотларга материал сарфи амалда камаймаяпти.

Планлар ҳамон катта-катта харажатлар ва ишлаб чиқариш чиқимлари эвазига бажарилмоқда. Ҳали шундай хўжалик раҳбарлари борки, улар Леонид Ильичнинг экономика тежамли бўлиши керак, деган чуқур маъноли сўзларини бажонидил такрорлаб, амалда шу вазифани ҳал этиш учун тузукроқ бир иш қилаётганлари йўқ.

Афтидан инерция кучи, эски одатлар ҳамон амал қилаётган бўлса керак. Эҳтимол баъзи бировлар ишга қандай киришиш кераклигини ҳам билмаётгандирлар. Бундай ўртоқларга қандай ёрдам берилиши кераклиги тўғрисида ўйлаб кўриш зарур. Энг асосий вазифа эса экономикага раҳбарлик қилишнинг барча соҳасини — бошқариш, планлаштиришни, хўжалик механизмини такомиллаштириш борасидаги ишларни жадаллаштиришдан иборатдир.

Сифатли, унумли меҳнатни, ташаббускорлик ва омилкорликни рағбатлантирадиган шарт-шароитлар — иқтисодий ва ташкилий шарт-шароитларни вужудга келтириш зарур ва аксинча, яхши ишламаслик, сусткашлик, масъулиятсизлик ходимларнинг моддий тақдирланишига ҳам, хизмат мавқеига ҳам, маънавий обрў-эътиборига ҳам бевосита ва муқаррар тарзда таъсир этиши керак. **(Қарсаклар).**

Умумдавлат, умумхалқ манфаатларига риоя этилиши учун масъулиятни кучайтириш, маҳкамачилик ва маҳаллийчиликка қатъиян барҳам бериш зарур. Аввалги қарорлар бажарилган ёки қандайдир янги ҳолатлар вужудга келган тақдирдаги на айни бир масала юзасидан янги қарор қабул этилишини қоида қилиб қўйиш керак. Партия, давлат ва меҳнат интизомининг ҳар қандай бузилишига қарши қатъий кураш олиб бориш лозим. Бунда бизни партия ва касаба союз ташкилотлари тўла-тўкис қўллаб-қувватлашларига, барча совет кишилари қўллаб-қувватлашларига аминман. **(Қарсаклар).**

Кейинги вақтларда бирлашмалар ва корхоналарнинг, колхозлар ва совхозларнинг мустақиллигини кенгайтириш кераклиги тўғрисида кўп гапирилмоқда. Бу масалани ҳал этишга амалда ёндашиш пайти келди деб ўйлаймиз. Бу хусусда Министрлар Совети билан Госпланга топшириқлар берилган. Бунда эҳтиёткорлик билан ҳаракат қилиш. керак бўлиб қолган тақдирда экспериментлар ўтказиш, қардош мамлакатларнинг тажрибасини ҳам чамалаб кўриш, ҳисобга олиш лозим. Мустақилликнинг кенгайтирилиши ҳамма ҳолларда масъулиятнинг оширилиши билан, умумхалқ манфаатлари тўғрисидаги ғамхўрлик билан қўшиб олиб борилиши керак.

Биз халқ хўжалигида катта-катта резервларга эгамиз. Бугунги нутқларда ҳам шу ҳақда гапирилди. Бу резервларни фан-техника тараққиётини жадаллаштиришдан, фан, техника ютуқларини ва илғорлар тажрибасини ишлаб чиқаришга кенг кўламда ва тезроқ жорий этишдан қидириб топиш лозим. Ўз-ўзидан равшанки бу янги масала эмас, бу масала партия съездларида ва Марказий Комитет Пленумларида неча марталаб ўртага қўйилган эди. Шундай бўлса ҳам иш секинлик билан силжиб бормоқда. Нима учун? Бунинг жавоби ҳам аллақачон маълум: янги методни, янги техникани жорий этиш учун ишлаб чиқаришни бирон бир тарзда қайта ташкил этиш керак бўлади, бу эса планнинг бажарилишига таъсир қилади. Бунинг устига ишлаб чиқариш планлари бажарилмаганлиги учун жавоб талаб қилишади, янги техника суст жорий этилган тақдирда эса нари борса койиб қўйишади.

Модомики, биз янги техникани ва меҳнатнинг янги методларини жорий этиш ишини ҳақиқатан ҳам олға силжитишни истар эканмиз, бу ҳолда марказий хўжалик органлари, Фанлар академияси, Фан ва техника давлат комитети, министрликлар уларни шунчаки пропаганда қилиб қолмасдан, балки фан-техника тараққиётига халақит бераётган конкрет қийинчиликларни аниқлашлари ва бартараф этишлари керак. Планлаштириш методлари ва моддий рағбатлантириш системаси фан билан ишлаб чиқаришни бирлаштиришга кўмаклашиши лозим. Янги техникани дадиллик билан жорий этаётган кишилар ноқулай аҳволда қолмасликлари керак.

(Давоми иккинчи бетда).

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси

Гейдар Алиевич АЛИЕВ

Ўртоқ Г. А. Алиев 1923 йилда ишчи оиласида туғилди. 1945 йилдан КПСС аъзоси. С. М. Киров номидаги Озарбайжон Давлат университетининг тарих факультетини тамомлаган.

Нахичеван АССР Халқ Комиссарлар Советининг бўлим мудири бўлиб ишлаган. Сўнгра давлат хавфсизлиги органларида ишлаб оддий оператив ходимдан Озарбайжон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги давлат хавфсизлиги комитетининг раиси лавозимигача бўлган йўлни босиб ўтган.

1969 йил июлида Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари қилиб сайланди.

КПСС XXIV, XXV ва XXVI съездларида КПСС Марказий Комитетининг аъзоси қилиб сайланди. 1976 йил мартидан—КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони. Бир қанча чақириқ СССР Олий Советининг депутати.

КПСС Марказий Комитетининг Пленумида 1982 йил 22 ноябрда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Ю. В. АНДРОПОВ нутқи

(Боши биринчи бетда).

Моддий ва меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланиш ана бир катта резервдир. 1983 йил планида ана шу ресурсларни тежаш юзасидан оширилган топшириқлар белгиланган. Ўртоқлар, [illegible] шунга [illegible], ҳозир [illegible] тежаш [illegible] масалага «тежамкорлик [illegible] тежамасак ҳам бўлаверади» [illegible] эмас, балки [illegible] назар билан қараш керак.

[illegible] тежамкорлик, [illegible] нисбатан [illegible] муносабатда [illegible] планларимизнинг [illegible] тўғрисида [illegible]. Бинобарин, [illegible] даставвал СССР Госплани ва СССР [illegible], министрликлар [illegible] томонидан кўриладиган амалий [illegible] бутун бир системаси билан таъминлаш зарур. Барча партия комитетлари, партия ташкилотлари [illegible] ишларни амалга оширишлари керак.

[illegible] ишлаш, [illegible] чинакам [illegible] муносабатда [illegible] оз-[illegible], афсуски [illegible] равишда [illegible] қилинмаяпти. [illegible] кўпинча [illegible] талаб [illegible]. Демак, бошқа [illegible] техника, ис-[illegible] қатъ-[illegible] ташаббускор-[illegible].

Бу вазифани корхоналаримиз ва [illegible] ҳар бир [illegible] меҳнат-[illegible] билан [illegible] мумкинлиги [illegible] вазифани [illegible] қабул қи-[illegible] керак.

Умуман, ўртоқлар, халқ хўжалигида [illegible] муҳим [illegible]ларни ҳал [illegible] тайёр йўл-[illegible] албатта. Ле-[illegible] — пар-[illegible] Комитети ана [illegible] топиши-[illegible]. Ўз мам-[illegible] тажри-[illegible]-риб, энг [illegible] ходимлар [illegible] олимлари-[illegible]-риқларни [illegible] эмас, шиор-[illegible]-гина иш-[illegible] бўл-[illegible] ташкилотла-[illegible] раҳбарла-[illegible] техник хо-[illegible] ташкилот-[illegible] ана шу вази-[illegible] фа-[illegible] наза-[illegible] шу билан [illegible] завод, ҳар [illegible] ва ҳатто [illegible] назар-[illegible] чиқиш [illegible].

[illegible] — мамла-[illegible] иккинчи да-[illegible] масала-[illegible] таъкидлаб [illegible] масалалар-[illegible] ҳал эт-[illegible] тобора ўсиб, [illegible] ҳам оша-[illegible].

Озиқ-овқат программаси-[illegible] билан [illegible] планлари-[illegible] эгал-[illegible].

Марказий Комитетнинг 1982 йил май Пленуми қа-[illegible] ошириш [illegible] қадамлар-[illegible] вазият-[illegible] келди. Об-[illegible] жиклиги-[illegible] боислан [illegible]-ларининг [illegible] қайд этиб ўтиш муҳимдир. Шу туфайли, қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базаси мустаҳкамланганлиги туфайли бир қанча областлар, ўлкалар ва республикалар яхшигина натижаларга эришдилар. Донли экинлар ҳосили бултургига қараганда анча кўпайди, пахта, сабзавот, узумдан етиштирилган ҳосил чакки эмас. Сут ва тухум етиштириш кўпайди. Саноат корхоналарининг ёрдамчи хўжаликлари тобора кенгаймоқда. Шахсий ёрдамчи хўжаликларни ривожлантириш тўғрисида қилинаётган ғамхўрлик ҳам ўзини оқламоқда. Шу билан бирга баъзи озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашдаги узилишлар ҳамон бартараф этилгани йўқ.

Озиқ-овқат программасини амалга ошириш бир йиллик иш эмаслигини ҳамма тушунади, албатта. Дарҳақиқат шундай, лекин биз бошқа бир нарсани ҳам дангал айтишимиз керак: Озиқ-овқат программаси бажарилишини чўзиб юбориш ҳам мумкин эмас. Агросаноат комплексининг ходимлари куч-ғайратларини кун сайин ошириб, шу вазифани ҳал этишга сарфланаётган жуда катта маблағлар бугуноқ самара берадиган ва эртага эса яна ҳам кўпроқ самара берадиган даражада меҳнат қилишлари керак.

Сиёсий бюро партия комитетларининг бўлажак пленумлари ва активларида, келгуси йил планларини кўриб чиқадиган халқ депутатлари Советларининг сессияларида Марказий Комитет 1982 йил май Пленуми қарорлари қандай бажарилаётганлиги ҳам муҳокама этилиши лозим деб ҳисоблайди. Биз экономиканинг мана шу муҳим соҳасидаги барча амалий ишларимизни Озиқ-овқат программаси билан мувофиқлаштиришимиз керак.

Қишлоқ хўжалик йилини яхши тугаллаш, йиғиб-териб олинган ҳосилни сақлаш, келгуси йил ҳосилига замин ҳозирлаш, чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш кераклиги тўғрисида батафсил гапириб ўтирмайман. Буларнинг ҳаммаси ўз-ўзидан равшан ишлардир. Ҳеч пайсалга солмасдан янги вазифаларни ҳал этишга ўтиш, уларни агросаноат комплексини ривожлантиришнинг энг муҳим йўналишлари билан чамбарчас боғлиқ ҳолда кўриб чиқиб, гап иккинчи даражали вазифалари бўлмаган комплекс тўғрисида бораётганлигини назарда тутиш лозим.

1983 йилги планда халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва уларнинг сифатини яхшилашга катта эътибор берилади. Леонид Ильич бунга алоҳида аҳамият берган эди. Вазифа халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтиришдангина эмас, шу билан бирга уларнинг сифатини анча оширишдан ҳам иборатдир. Бу гап енгил ва маҳаллий саноатгагина эмас, балки шу билан бирга оғир ва мудофаа индустрияси корхоналарига ҳам тааллуқлидир.

Маҳаллий партия ва совет органлари кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаришга бевосита киришишлари керак. Ўртоқ Байбаков бу ерда шу ҳақда мутлақо тўғри гапирди. Дарҳақиқат, бир қанча оддий молларни ишлаб чиқариш тўғрисидаги масала оз бўлмаса СССР Госпланида ҳал этилишини нормал бир ҳол деб бўлмайди. Бу вазифани маҳаллий органлар ўз зиммасига олиб, унинг ҳал этилиши учун тўла жавобгар бўлишлари керак.

Энди саноатнинг база тармоқларини ривожлантиришнинг айрим энг муҳим проблемаларига тўхталиб ўтишга ижозат бергайсиз. Даставвал, ёқилғи-энергетика комплексини янада ривожлантириш тўғрисида. 1983 йилда бирламчи энергетика ресурсларини сал кам 41 миллион тонна шартли ёқилғи миқдорида ўстириш планлаштирилаётганлиги биз бемалол бажара оладиган вазифадир. Бу — барча энергетика системаларининг узлуксиз, бир маромда ишлашини таъминлаш имконини беради.

Кўмир, табиий газ, нефть, нефть маҳсулотларидан, иссиқлик ва электр энергиясидан омилкорлик билан фойдаланиш жуда муҳимдир. Бу нарса барча тармоқларни муайян қайта қуришни ва даставвал энергияни тежайдиган техника ва технология кенг жорий этилишини, нормативлар яхшиланишини, тежамкорлик учун курашда моддий ва маънавий стимуллардан фойдаланишни, ортиқча харажат учун, нормалар ва лимитларни ошириб юборганлик учун қатъийроқ талабчанлик бўлишини тақозо қилади, албатта.

СССР Олий Советининг бўлажак сессиясида Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советида энергетика бўйича доимий комиссияларни ташкил этиш тўғрисидаги таклифни киритиш назарда тутилмоқда. Ана шу доимий комиссиялар министрликларнинг ишини контрол қилиб, ресурслардан тежаб-тергаб фойдаланилмаётганлиги учун ҳар қандай лавозимдаги хўжалик раҳбарларига нисбатан талабчанлик қила оладилар.

Ўлкалар, областлар ва республикаларда ташкил этилган ҳамда корхоналарда шу иш қандай йўлга қўйилганлигини контрол қилиши лозим бўлган комиссияларнинг ишини активлаштириш керак.

Сиёсий бюро транспортдаги ишларнинг аҳволидан ташвишланмоқда. Темир йўллар министрлиги халқ хўжалигининг ёқилғи, ёғоч-тахта, бошқа юкларни ташиб беришга бўлган эҳтиёжларини ҳамон таъминламаяпти. КПСС Марказий Комитети шу хусусда маҳаллий Советлар ва хўжалик органларидан кўпдан-кўп сигнал олмоқда. Бугун Марказий Комитет Пленумида ҳам шу ҳақда гапирилди.

Ҳукумат Темир йўллар министрлигига катта ёрдам бераётганига қарамай, темир йўлларнинг иш кўрсаткичлари, афсуски, йил сайин ёмонлашиб бормоқда. Шу министрлик бўйича капитал маблағлар ҳажми 1975 йилга нисбатан 43 процент ошди, магистрал тепловозлар ва электровозлар миқдори эса 23 процент кўпайди. КПСС Марказий Комитети билан ҳукумат темирйўлчиларнинг социал шароитларини яхшилаш, транспортда хўжалик механизмини такомиллаштириш юзасидан бир қанча қарорлар қабул қилдилар. Аммо кўрилган тадбирлар ҳали етарлича самара бераётгани йўқ.

Темир йўллар министрлигида локомотивларни ремонт қилиш ва улардан фойдаланишни ташкил этиш, поездлар ҳаракатини ташкил этиш ишлари паст даражада олиб борилмоқда. Афтидан, шу министрликнинг раҳбарларигина эмас, СССР Министрлар Совети билан КПСС Марказий Комитети ҳам бу ерда Пленумда айтилган мулоҳазалардан жиддий хулосалар чиқариб олишлари керак.

Қора металлургия корхоналари ишида бўлаётган узилишлар кўпайиб қолди. Бу тармоқ бултур ҳам, бу йил ҳам план топшириқларини уддалай олмаяпти. Халқ хўжалигига бир неча миллион тонна прокат кам етказиб берилди. Шу тармоқдаги ишларнинг аҳволи учун даставвал Қора металлургия министрлиги жавоб бериши керак. Объектив қийинчиликлар ҳам бор, албатта. Асосий фондларнинг талайгина қисми реконструкция қилиниши, янгиланиши керак. Госплан, Госснаб ва Машинасозлик министрликлари томонидан министрликка жиддий ёрдам берилиши зарур.

Биз экономикани ривожлантиришга, яъни қувватларни вужудга келтиришга, уй-жой ва маданий-маиший қурилишга жуда кўп маблағ сарфламоқдамиз. Ана шу маблағлардан самарали фойдаланиш ниҳоятда муҳим вазифадир. Шу билан бирга капитал қурилиш соҳасида ҳамон талайгина проблемалар бор. Куч ва маблағларни кўпдан-кўп объектларга тарқатиб юборишга қарши яна ҳам қатъийроқ курашиш керак. Реконструкция қилиш ва янгилаш ҳиссасини кўпайтириш, янги қурилишлар миқдорини камайтириш лозим. Қурилиш ишларининг ташкил этилиши ҳам кўп жиҳатдан бизни қаноатлантирмайди. Бундаги мавжуд камчиликлар йил сайин қувватларни ишга тушириш планлари бажарилмаслигига олиб келмоқда. Бир қанча қурилиш министрликлари қурилиш-монтаж ишлари ҳажмини камайтирмоқдалар, ваҳолонки ҳукумат ана шу министрликларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш учун талайгина молиявий ресурслар, машина ва ускуналар бериб турибди. Кўп жойларда қурилиш-монтаж ишлар сифати паст бўлиб қолмоқда. Қурилиш ташкилотларининг омилкорлиги етарли эмас.

Мазкур камчиликларни бартараф этишга қаратилган кўпгина қарорлар қабул қилинган, бу қарорларни бажариш лозим. Капитал қурилишда тартиб ўрнатиш — энг асосий халқ хўжалик вазифаларидан биридир.

Бугун хўжаликнинг бошқа соҳаларига ва тармоқларига тўхталиб ўтмайман. Уларнинг ҳаммаси жамиятимиз, халқимиз учун муҳимдир. Зотан ҳар бир министрлик ва идора ишларнинг аҳволини ғоят зўр эътибор бериб қайта-қайта анализ қилиши, мавжуд проблемаларни ҳал этиш чораларини белгилаб, амалга ошириши керак. Тармоқнинг доимо ортиб бораётган жамоат эҳтиёжларини қай даражада қондирганлиги — уларнинг ўз ишларига баҳо бериши учун асосий мезондир.

Экономикани муттасил юксалтириш, халқ фаровонлигини яхшилаш ҳам совет кишилари олдидаги бурчимиз, ҳам интернационал бурчимиздир. Партия масалани шу тарзда ўртага қўйиб, Лениннинг биз халқаро революцияга асосан ўз хўжалик сиёсатимиз билан таъсир кўрсатмоқдамиз, деган башоратли кўрсатмасига амал қилиб келмоқда.

Ўртоқлар!

Леонид Ильич Брежневнинг вафотидан сўнг чет элларда КПСС билан Совет давлатининг халқаро ишлардаги бўлажак йўли хусусида бир талай тахминлар айтилди. Кейинги йилларда Совет Иттифоқига турли-туман ёвуз ниятларни тўнкаш, бизнинг сиёсатимизни гоҳ у, гоҳ бу давлатнинг хавфсизлигига таҳлика солувчи агрессив сиёсат деб тасвирлашга қанчадан-қанча уринишлар қилинганини ўйлаб кўринг. Энди маълум бўлишича, бу сиёсат ўзгармасин деб ташвишга тушмоқдалар. Бу сиёсатнинг сақланиб қолишини халқаро майдонда тинчлик ва осойишталикнинг муҳим шарти деб билмоқдалар.

Бутун масъулият билан шуни айтишим керак: совет ташқи сиёсати партиямизнинг XXIV, XXV ва XXVI съездлари қарорларида белгиланганидек бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Мустаҳкам тинчликни таъминлаш, халқларнинг мустақилликка ва социал тараққиётга бўлган ҳуқуқларини ҳимоя қилиш — ташқи сиёсатимизнинг ўзгармас мақсадларидир. Партия билан давлат раҳбарлари шу мақсадлар учун курашда принципиаллик, изчиллик ва вазминлик билан ҳаракат қилаверадилар. **(Қарсаклар).**

Ҳозирги халқаро вазиятдаги қийинчиликларни ва кескинликни бартараф этиш мумкин ва лозим деб ҳисоблаймиз. Инсоният ўз келажагини таҳлика остига қўйишни истамас экан, қуролланиш пойгасига ва урушларга доимо тоқат қилавермаслиги керак. КПСС ғоялар баҳси давлатлар ва халқлар ўртасидаги мухолифликка айланиб кетишига қаршидир, қурол-яроғ ва уни ишлатишга тайёр бўлиб туриш ижтимоий системалар имкониятларининг мезони бўлиб қолишига қаршидир.

Империализмнинг агрессив кирдикорлари бизни қардош социалистик давлатлар билан биргаликда мудофаа қобилиятини лозим даражада сақлаб туриш ҳақида ғамхўрлик қилишга ва жиддий равишда ғамхўрлик қилишга мажбур этмоқда. Бироқ, Леонид Ильич бир неча бор таъкидлаб айтганидек, ҳарбий йўлдаги рақобат — биз танлаб олган йўл эмас. Қурол-яроғларсиз тинчлик — социализм идеалидир.

Социалистик ҳамдўстликни бундан буён ҳам мустаҳкамлаш ҳақида партиямиз зўр ғамхўрлик қилаверади. Бизнинг кучимиз, ҳатто энг жиддий синовларда ҳам пировард муваффақиятнинг гарови — бирликдадир.

Социалистик давлатлар ҳамдўстлигининг ҳамма режалари — тинчлик ва бунёдкорлик режаларидир. Биз қардош мамлакатларнинг ўртоқларча ҳамкорлиги ва социалистик ўзаро ёрдами тобора чуқурлашиб, тобора самаралироқ бўлиб боришига, шу жумладан илмий-техникавий, ишлаб чиқариш, транспорт, энергетика вазифалари ва бошқа вазифаларни биргаликда ҳал этишда ҳам мана шундай бўлишига интиляпмиз. Ҳозир шу соҳада бундан буён биргаликда кўриладиган тадбирлар ишлаб чиқилмоқда.

КПСС билан Совет давлати барча социалистик мамлакатлар билан муносабатларни ривожлантириш ва яхшилашни астойдил хоҳлайдилар. Ҳар иккала томоннинг холис нияти, бир-бирининг ҳаққоний манфаатларини ҳурмат қилиши, социализм ва тинчлик манфаатлари тўғрисидаги муштарак ғамхўрлик турли сабабларга кўра ҳали ҳам лозим даражада ишонч ва ҳамжиҳатлик бўлмаган соҳаларда ҳам тўғри қарорларга келиш йўлини топиб бериши лозим.

Бу гап улуғ қўшнимиз — Хитой Халқ Республикасига ҳам тааллуқлидир. Леонид Ильич Брежневнинг Тошкентдаги ва Бокудаги нутқларида таърифлаб берилган ғоялар, унинг соғлом ақл-идрокка амал қилишга, хурофотлар инерциясини бартараф этиш зарурлигини уқтирганлиги бутун партиямизнинг эътиқодини, унинг олдинга қарашга интилганлигини ифодалади. Биз ҳам Хитой томонининг бунга жавобан қилаётган ҳар бир ижобий ишига зўр эътибор билан қараяпмиз.

Қўшилмаслик ҳаракатини вужудга келтирган давлатлар группасининг халқаро турмушдаги аҳамияти ошиб бормоқда. Уларнинг кўплари билан Совет Иттифоқи ҳар томонлама дўстона алоқалар ўрнатган, бу алоқалар иккала томонга фойда келтирмоқда ва дунёда кўпроқ барқарорлик бўлишига кўмаклашмоқда. СССРнинг Ҳиндистон билан муносабатлари бунинг намунасидир. Мустамлакачилик зулмидан халос бўлган давлатлар билан, ўз мустақиллигини ҳимоя қилаётган халқлар билан бирдамлик совет ташқи сиёсатининг энг муҳим принципларидан бири бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Совет ҳокимиятининг дастлабки кунларидан бошлаб бизнинг давлатимиз ошкора, ҳалол ҳамкорликни хоҳловчи барча мамлакатлар билан шундай ҳамкорлик қилишга тайёр эканини доимо изҳор этиб келмоқда. Ижтимоий системалардаги тафовутлар бунга халақит бермаслиги керак — иккала томондан холис ният бўлган тақдирда халақит бермайди ҳам. СССРнинг Ғарбий Европадаги кўпгина мамлакатлар билан тинч ҳамкорликни ривожлантиришдаги сезиларли тараққиёти бунинг яққол тасдиғидир.

Кескинликни юмшатиш белгиси остида ўтган 70-йиллар, ҳозир баъзи бир империалист арбоблар даъво қилаётганидек, инсониятнинг қийин тарихидаги тасодифий эпизод бўлмаганлигига бизнинг ишончимиз комил. Йўқ, кескинликни юмшатиш сиёсати асло ўтиб кетган босқич эмас. Бу сиёсатнинг келажаги порлоқ. **(Қарсаклар).**

Тинчлик ва кескинликни юмшатишни сақлаб қолишдан ҳамма баб-баравар манфаатдордир. Шу сабабли муносабатларни нормаллаштиришга тайёргарлик Совет Иттифоқи бунинг учун турли соҳаларда олдиндан қандайдир ён бериш билан ҳақ тўласин, деган талаблар билан боғлиқ қилиб қўйилаётган баёнотларни, юмшоқ қилиб айтганда ножиддий баёнотлар деб атамоқ керак. Биз бундай қилмаймиз. **(Қарсаклар).** Сирасини айтганда, бизнинг бекор қиладиган ҳеч бир ишимиз йўқ: биз ҳеч кимга қарши жазо чораларини жорий этган эмасмиз, имзоланган шартнома ва битимлардан қайтган эмасмиз, бошланган музокараларни тўхтатиб қўйган эмасмиз. Яна такрор айтмоқчиман — Совет Иттифоқи битимга келиш тарафдоридир, аммо бунинг йўлини ўзаролик ва тенг ҳуқуқлилик асосида қидириб топмоқ керак. **(Қарсаклар).**

Биз аввало, қуролланиш пойгасини жиловлаш масалалари хусусида АҚШ ва бошқа Ғарб мамлакатлари билан ўтказилаётган музокараларнинг маъносини ихтилофларни қайд этишдан иборат деб билмаймиз. Биз учун музокаралар — иккала томон учун фойдали натижаларга эришиш йўлида турли давлатларнинг куч-ғайратларини бирлаштириш усулидир. Бахтга қарши, кўпинча бўлиб турганидек, номигагина музокара ўтказиш учун музокаралар олиб борилаверса, проблемалар ўз-ўзидан йўқ бўлиб кетавермайди. Биз энг мураккаб масалаларни ва аввало, албатта, ҳам ядровий, ҳам оддий қурол-яроғлар пойгасини жиловлаш проблемаларини ҳал этишнинг соғлом, томонлар учун мақбул асосларини қидириб топиш тарафдоримиз. Аммо ҳеч ким биздан бир томонлама қуролсизланишимизни кутмай қўя қолсин. Биз гўл кишилар эмасмиз. **(Қарсаклар).**

Биз бу масалага бошқача ёндашамиз.

Биз Ғарбнинг бир ёқлама қуролсизланишини талаб қилмаймиз. Биз — тенг ҳуқуқлилик тарафдоримиз, иккала томоннинг манфаатлари эътиборга олиниши тарафдоримиз, ҳалол битим тузилиши тарафдоримиз. Биз шундай қилишга тайёрмиз. **(Қарсаклар).**

Жумладан, СССР ва АҚШ ихтиёрида бўлган стратегик вазифаларни бажарувчи ядро қуролига келганда, Совет Иттифоқи бўлажак битимга эришиш йўлидаги биринчи қадам сифатида иккала томон ўз аслаҳахоналарини кўпайтирмай қўйишларига ва шу тариқа уни ўзаро қисқартириш тўғрисидаги музокараларни давом эттириш учун тағин ҳам қулай шароит яратишларига рози эканлиги маълум.

Гўё куч, қурол ҳамма нарсани ҳал этмоқда ва доимо ҳал этади, деган гапни одамларга уқтиришга уринаётган кимсаларнинг нуқтаи назарини СССР умуман рад этади. Эндиликда халқлар тарих саҳнасига илгари мисли кўрилмаган даражада чиқиб бормоқда. Улар ўз фикрини айтиш ҳуқуқига эга бўлиб қолдилар. уларнинг овозини ҳеч ким бўға олмайди. Улар собитқадамлик билан актив ҳаракат қилиб ядро уруши хавфини даф қила оладилар, тинчликни, бинобарин, Ер юзида ҳаётни сақлаб қола оладилар. Зотан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, Совет давлати айни шундай бўлиши учун ҳамма ишни қилаверадилар. **(Қарсаклар).**

Ўртоқлар!

КПСС XXVI съезди партиянинг узоқ муддатга мўлжалланган стратегиясини ўн биринчи беш йиллик даврига ва умуман 80-йилларга конкретлаштириб берди. Бу стратегия совет кишилари йилдан-йилга яхшироқ яшашларига ва уларнинг меҳнати тобора салмоқли натижалар беришига, социалистик тузумимиз ўзининг инсонпарварлик моҳиятини, ўзининг бунёдкорлик имкониятларини янада тўлиқроқ намоён этишига қаратилгандир.

Иқтисодий ва социал тараққиётнинг барча соҳаларида катта-катта ва талай даражада янги вазифалар ўртага қўйилган. Муваффақият кўпгина омилларга ва даставвал Марказий Комитетнинг собитқадам коллектив ишига, партия, давлат, хўжалик органларининг, барча меҳнат коллективларининг фаолиятини энг муҳим йўналишларга қарата олиш йўлида сиз билан бизнинг маҳоратимизга боғлиқдир, албатта.

Ихтиёримизда бўлган барча мавжуд воситаларни сафарбар этиш. 1983 йилги план топшириқларини кенг пропаганда қилиш ва тушунтиришни авж олдириб юбориш керак. Бу топшириқлар ҳар бир корхона, ҳар бир меҳнат коллективининг вазифаларига тадбиқан конкретлаштириб берилиши лозим. Бу биринчидан.

Иккинчидан, ҳал қилувчи соҳаларда сиёсий етук, билимдон, ташаббускор, ташкилотчилик қобилиятларига эга бўлган, янгиликни ҳис эта биладиган кишилар туриши учун кадрларни жой-жойига тўғри қўйиш керак. Бизнинг давримизда янгиликни ҳис этмай туриб, замонавий ишлаб чиқаришга муваффақиятли раҳбарлик қилиш мумкин эмас. **(Қарсаклар).**

Учинчидан, меҳнаткашлар оммаси ўзининг активлигини кучайтириши зарур. Ҳозирги кунда бу партия комитетларининг, совет, касаба союз ва комсомол органларининг ғоят муҳим вазифасидир. Партия ғоялари, режалари, даъватлари омманинг қалби ва онгидан жой олган тақдирдагина моддий куч бўлиб қолиши маълум. Ҳозир ҳар бир меҳнаткаш планнинг бажарилиши ўзи қўшадиган меҳнат ҳиссасига ҳам боғлиқ эканлигини тушуниб олиши, биз қанчалик яхшироқ меҳнат қилсак, шу қадар яхшироқ яшашимиздан иборат оддий ҳақиқатни ҳамма яхши тушуниб олиши, айниқса муҳим ва зарур. Ленин таъкидлаганидек, планларимизнинг, ишлаб чиқариш соҳасидаги вазифаларимизнинг кўлами қанчалик кенг бўлса, «одамлар шу қадар кўп бўлиши керак ва бу вазифани мустақил равишда ҳал қилишга миллионлаб кишиларни жалб этиш лозим».

Демак, социалистик демократияни ғоят кенг маънода бундан буён ҳам ривожлантираверишни, яъни меҳнаткашлар оммаси давлат ва жамоат ишларини бошқаришда тобора актив қатнашиши зарур. Бунда ходимларнинг эҳтиёжлари ҳақида, уларнинг меҳнат ва турмуш шароитлари тўғрисида ғамхўрлик қилиш қанчалик муҳим эканлигини исботлаб ўтиришнинг ҳожати йўқ, албатта.

Биз партия ва давлат ҳаётида мустаҳкам қарор топган ленинча нормалар ва принципларга ҳамиша ва астойдил содиқ бўлиб қоламиз. **(Давомли қарсаклар).**

Ўртоқлар! Олдимизда жуда катта, мураккаб вазифалар турибди. Лекин бизнинг партиямиз бу вазифаларни уддалайди.

Леонид Ильич Брежнев билан видолашиш кунлари Коммунистик партиямиз билан совет халқи ажралмас эканлигини, улар Ленин йўлидан қатъий ва оғишмай олға боришдан иборат ягона муддао билан яшаётганликларини бутун дунёга яна бир бор кўрсатди.

Совет кишилари марксизм-ленинизм ғояларига астойдил содиқликларини, жонажон партияга жуда чуқур ҳурмат ва меҳр-муҳаббатни, уюшқоқликни, сабот-матонатни, ўз кучларига комил ишончни яна бир бор намоён этдилар.

Биз кўп миллатли социалистик давлатимиз тарихидаги муҳим воқеа — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигини кутиб олмоқдамиз. Шу кунларда совет кишилари ўзларининг энг яхши фикр-ўйларини ленинчи партиямизга қаратмоқдалар. СССРни ташкил этиш сарчашмасида турган ленинчи партиямиз мамлакатимиз халқларини коммунизм қурилиши йўлидан донолик билан олға бошлаб бормоқда.

Партия билан халқ бирлигини мустаҳкамлаш, улуғ Ленин васиятларига қатъий амал қилиш — келгусидаги барча ғалабаларимизнинг гаровидир! **(Давомли қарсаклар).**

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг қарори

ЛЕОНИД ИЛЬИЧ БРЕЖНЕВНИНГ ХОТИРАСИНИ АБАДИЙЛАШТИРИШ ҲАҚИДА

Улуғ Ленин ишининг содиқ давомчиси, Коммунистик партия билан Совет давлатининг, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби, тинчлик ва коммунизм учун оташин курашчи Леонид Ильич Брежневнинг тарихий хизматларини эътиборга олиб ҳамда унинг хотирасини абадийлаштириш мақсадида КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети қарор қиладилар:

1. Набережние Челни шаҳрининг номи ўзгартирилиб, Брежнев шаҳри;

Москва шаҳридаги Черемушки райони Брежнев райони;

Днепродзержинск шаҳридаги Заводский райони Брежнев райони деб аталсин.

2. Осколь электр металлургия комбинатига;

«Южномашиностроительный завод» ишлаб чиқариш бирлашмасига;

Новороссийск цемент комбинатига;

Атом энергетика машинасозлигининг Волгадон «Атоммаш» ишлаб чиқариш бирлашмасига;

Тожикистон ССРдаги Норак ГЭСига;

Кустанай областининг қўриқ совхозига;

Молдавия ССР Оргеев районидаги «Вяцан-ноуэ» колхозига;

Днепропетровскдаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли металлургия институтига;

Звездний шаҳарчасига (Москва области);

«Арктика» атом музёрар кемасига;

Мудофаа министрлигининг олий ҳарбий билим юртига;

Л. И. Брежнев хизмат қилган таълим танк дивизиясига;

Днепродзержинск шаҳридаги 1-ўрта мактабга;

Москва, Ленинград, Киев, Олмаота ва Днепропетровск шаҳарларидаги биттадан янги майдонга;

Ҳарбий-денгиз флотининг кемасига;

Денгиз пассажир кемасига Л. И. Брежнев номи берилсин.

3. Ломоносов номидаги Москва Давлат университетининг, Л. И. Брежнев номидаги Днепропетровск металлургия институтининг ва Арсеничев номидаги Днепродзержинск индустриал институтининг студентлари учун Л. И. Брежнев номида 12 та стипендия таъсис этилсин.

4. Л. И. Брежнев ишлаган Дзержинский номидаги Днепр металлургия заводида, у ўқиган Арсеничев номидаги Днепродзержинск индустриал институтининг биносига ва у яшаган Москва шаҳар Кутузов проспектидаги 26-уйга ёдгорлик эсдалик лавҳалари ўрнатилсин.

5. Кремль девори ёнидаги Қизил майдонда Л. И. Брежнев қабрига бюст қўйилсин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ | **СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ** | **СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ**

КПСС МАРКАЗИЙ РЕВИЗИЯ КОМИССИЯСИДА

22 ноябрь куни КПСС Марказий ревизия комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисда комиссия раиси Г. Ф. Сизовнинг КПСС Марказий ревизия комиссиясининг 1982 йилги фаолияти тўғрисидаги ахбороти тингланди. У КПСС Марказий ревизия комиссияси, аввалдагидек, КПСС Уставига асосланиб, партия марказий органларида, КПСС Марказий Комитетининг кассалари ва корхоналарида ишларнинг ўтиш тезлиги ва тўғрилигини ревизия қилиш масалаларига асосий эътибор берганлигини уқтириб ўтди. КПСС Марказий ревизия комиссиясининг ишида маҳаллий партия ташкилотларининг ревизия комиссиялари ишига ёрдам беришга катта ўрин ажратилди.

КПСС Марказий ревизия комиссияси қардош коммунистик ва ишчи партияларнинг ревизия комиссиялари билан иш тажрибасини ўртоқлашишни давом эттирди.

Мажлисда КПСС Марказий ревизия комиссиясининг 1983 йилги иш плани кўриб чиқилди ва тасдиқланди.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ИТТИФОҚ СОВЕТИ БИЛАН МИЛЛАТЛАР СОВЕТИ ОҚСОҚОЛЛАР КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ

22 ноябрда Кремлда СССР Олий Совети Иттифоқ Совети билан Миллатлар Совети Оқсоқоллар кенгашларининг қўшма мажлиси бўлиб ўтди, мажлисда ўнинчи чақириқ СССР Олий Советининг еттинчи сессиясининг кун тартиби ва иш тартиби масалалари муҳокама қилинди.

Шу масалалар юзасидан Иттифоқ Советининг Раиси А. П. Шитиков ахборот берди. Мажлисда Миллатлар Советининг Раиси В. П. Рубен раислик қилди.

Мажлисда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов ва СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе қатнашдилар.

(ТАСС).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ МАЖЛИСИ

22 ноябрь куни Кремлда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов раислигида СССР Олий Совети Президиумининг навбатдаги мажлиси бўлди.

Мажлис иштирокчилари бир дақиқа сукут сақлаб Леонид Ильич Брежнев хотирасини ҳурмат билан эсга олдилар. Совет давлати ривожланишининг ғоят муҳим даври Леонид Ильич Брежневнинг Президиум Раиси лавозимидаги иши билан боғлангандир. Л. И. Брежневнинг Совет давлати бошлиғи лавозимидаги кўп қиррали самарали фаолияти халқ ҳокимияти органларининг обрў-эътиборини оширишга, СССР Олий Совети, унинг Президиуми ишини сифат жиҳатдан янада юксак даражага кўтаришга ёрдам берди.

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленумини, Ленин йўлидан олға бориш, ички ва ташқи сиёсат соҳасида у ишлаб чиққан йўлни изчиллик билан ўтказиш юзасидан Пленумда изҳор этилган қатъий қарорни СССР Олий Совети Президиумининг аъзолари мамнуният билан қабул қилдилар. СССР Олий Совети Президиуми халқ вакиллари партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари қарорларини амалга ошириш учун ўзларига боғлиқ бўлган ҳамма ишларни қиламиз, деб мамлакат ҳокимияти олий органининг барча депутатлари номидан КПСС Марказий Комитетини, унинг Сиёсий бюросини ишонтирди.

Президиум ўнинчи чақириқ СССР Олий Советининг еттинчи сессиясини ўтказиш билан боғлиқ масалаларни кўриб чиқди.

Мамлакат давлат ҳокимияти олий органи сессиясининг кун тартиби ва иш тартиби тўғрисидаги таклифлар муҳокама этилиб, маъқулланди. Мажлисда В. В. Кузнецов шу масалалар юзасидан нутқ сўзлади.

СССР Олий Совети палаталари план-бюджет комиссиялари раислари Г. И. Вашченко ва Н. И. Масленниковнинг ахборотига мувофиқ СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1983 йилги Давлат планини ва 1982 йилги план қандай бажарилаётганлигини, СССРнинг 1983 йилги Давлат бюджетини ва 1981 йилги бюджетнинг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни олдиндан кўриб чиқиш юзасидан СССР Олий Совети палаталари план-бюджет комиссияларининг ва бошқа доимий комиссияларнинг иши тугаганлиги тўғрисидаги масала кўриб чиқилди.

Палаталарнинг план-бюджет комиссиялари ва бошқа доимий комиссиялари катта ва фойдали иш қилганликлари мажлисда қайд этиб ўтилди. Бу иш асосан КПСС XXVI съезди, унинг Марказий Комитети Пленумларининг қарорлари асосида СССР Министрлар Совети тақдим этган ҳужжатларни ҳар томонлама анализ қилишга, партиянинг иқтисодий ва социал сиёсатини изчиллик билан ўтказиш учун барча резервлар ва имкониятларни қидириб топишга қаратилгандир.

Сўнгра СССР Олий Совети Президиуми СССР Давлат чегараси тўғрисида СССР қонуни лойиҳаси ҳақида Миллатлар Совети қонун лойиҳаларини тайёрлаш комиссияси раиси И. М. Ярковойнинг ахборотини тинглади. Президиум палаталар қонун лойиҳаларини тайёрлаш комиссиялари министрликлар ва идоралар билан биргаликда катта иш қилганликларини, бу иш қонун лойиҳасида ва комиссияларнинг хулосаларида ўз ифодасини топганлигини таъкидлади. Қонун лойиҳаси практика талабларини тўла даражада акс эттиради, партиянинг сиёсий йўлига, социалистик Ватанни ҳимоя қилиш, унинг территорияси дахлсизлигини таъминлаш соҳасидаги партия йўл-йўриқларига мосдир.

СССР Давлат чегараси тўғрисидаги қонун лойиҳасини СССР Олий Советининг еттинчи сессияси муҳокамасига тақдим этиш ҳақида қарор қабул қилинди.

СССР Олий Совети Президиуми Секретари М. П. Георгадзе ахборотига мувофиқ СССР Олий Совети Президиумининг СССР Олий Совети олтинчи ва еттинчи сессиялари ўртасидаги даврда қабул қилган Фармонларини СССР Олий Советининг тасдиғига киритиш тўғрисидаги масала кўриб чиқилди.

Президиум мажлисда давлат ҳаётининг баъзи бир бошқа масалалари кўриб чиқилди.

Кун тартибидаги масалаларни муҳокама қилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари В. В. Гришин, Д. А. Кунаев, Г. В. Романов, В. В. Шчербицкий, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар Т. Я Киселев, Ш. Р. Рашидов, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосарлари ва Президиум аъзолари, СССР бир қанча министрликлари ва идораларнинг раҳбарлари қатнашдилар.

(ТАСС).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ СЕССИЯСИ ОЛДИДАН

20 ноябрь куни Москвада СССР Олий Совети палаталари доимий комиссияларининг якунловчи мажлислари бўлиб ўтди. 1983 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат планини ва 1982 йилги план қандай бажарилаётганлигини, мамлакатнинг 1983 йилги Давлат бюджетини ва 1981 йилги бюджетнинг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни дастлабки кўриб чиқиш натижалари тўғрисида тайёргарлик комиссиялари раҳбарларининг ахборотлари тингланди.

Мажлисларнинг қатнашчилари план ва бюджет юзасидан хулосаларни, шунингдек план-бюджет ва бошқа доимий комиссияларнинг қўшимча докладларини тасдиқладилар. Сессияда Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети план-бюджет комиссияларининг раислари ана шу тўғрида қўшимча доклад қиладилар.

Доимий комиссиялар ўз ишларига оид бошқа масалаларни ҳам муҳокама қилдилар.

* * *

Шу куни СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг қонун лойиҳалари чиқарувчи комиссияларининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисни Миллатлар Совети қонун лойиҳалари чиқарувчи комиссиясининг раиси И. М. Ярковой олиб борди.

СССР ҳукумати СССР Олий Совети муҳокамасига киритган СССРнинг Давлат чегараси тўғрисидаги қонун лойиҳаси муҳокама қилинди ва маъқулланди.

Комиссиялар темир йўллар министри И. Г. Павловский билан депутат П. П. Анисимовнинг докладлари юзасидан халқ хўжалик юкларини темир йўл транспортида ташиш вақтида уларнинг яхши сақланишини таъминлашга қаратилган қонунларга риоя этиш тўғрисидаги масалани муҳокама қилдилар.

Министрлик Коммунистик партия қарорларига, Конституция ва бошқа қонун актлари қоидаларига амал қилиб юкларнинг сақланишини яхшилаш соҳасида муайян ишларни амалга ошираётганлиги қайд этиб ўтилди. Бироқ бу ишда ҳанузгача муҳим камчиликлар бор. Уларни тугатиш темир йўл транспортининг барча бўғинларида ижрочилик интизомини қатъиян кучайтиришни, юклар сақланиши учун ходимларнинг шахсий жавобгарлигини оширишни, шу мақсадда қонунларда кўзда тутилган давлат ва жамоат йўли билан таъсир кўрсатиш тадбирларидан янада самарали фойдаланишни талаб қилади. Комиссиялар министрлик ва темир йўл бошқармаларининг социалистик мулкни ташиш вақтида унинг сақланишини таъминлаш соҳасидаги ишларини яхшилашга қаратилган тегишли тавсияларни кабул қилди.

Комиссияларнинг ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, бир қанча министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, партия ва давлат органларининг масъул ходимлари иштирок этдилар.

(ТАСС).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ИТТИФОҚ СОВЕТИ ВА МИЛЛАТЛАР СОВЕТИ МАНДАТ КОМИССИЯЛАРИНИНГ МАЖЛИСЛАРИ

22 ноябрда Кремлда СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети мандат комиссияларининг мажлислари бўлиб ўтди, мажлисларда айрим сайлов округларида ўрни бўшаб қолган депутатлар ўрнига сайланган депутатларнинг ваколатлари текширилди.

Комиссияларнинг мажлисларини уларнинг раислари К. С. Демирчян ва А. Г. Коркин ўтказдилар.

(ТАСС).

СССР 60

ПЕШҚАДАМЛАРГА ТЕНГЛАШИНГ!

ТЕРИМ ИЛҒОРЛАРИГА БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети областлар, районлар, совхозлар ва колхозлар ўртасида 1982 йил ноябрь ойи иккинчи ўн кунлигида давлатга пахта сотиш юзасидан ўтказилаётган социалистик мусобақанинг якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларда қолдирилди:

Фарғона области (область партия комитетининг секретари Ҳ. Умаров, область ижроия комитетининг раиси А. Рустамов, область қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи А. Исроилов, «Заготхлопкопром» область бирлашмасининг бошлиғи М. Мирзаҳмедов, область «Сельхозтехника» бирлашмасининг раиси С. Ғафуров, область сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи К. Расулов, область қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союз комитетининг раиси Т. Тўйчиев, область комсомол комитетининг секретари И. Фозилов). Бу область пахта тайёрлаш планини 96,77 процент, машина терими планини 83,54 процент бажарган ва ўн кунлик мобайнида пахта тайёрлашни 9,12 процент ўстиришни таъминлаган;

Қашқадарё область Нишон районидаги 7-«Оқолтин» қўриқ совхози (совхоз директори Р. Тоштемиров, партия ташкилотининг секретари Ҳ. Абдуллаев, касаба союз комитетининг раиси Я. Бердиев, комсомол комитетининг секретари Д. Хуррамов). Бу совхоз пахта тайёрлаш планини 112,74 процент, машина терими планини 107,27 процент бажарган ва ўн кунлик мобайнида ингичка толали пахтани ҳам ҳисобга олганда пахта тайёрлашнинг 19,51 процент ўсишини таъминлаган;

Сурхондарё область Ангор районидаги «Коммунизм» колхози (колхоз правлениесининг раиси С. Ҳайитов, партия ташкилотининг секретари О. Бердиев, касаба союз комитетининг раиси И. Турсунов, комсомол комитетининг секретари У. Доутов). Бу колхоз пахта тайёрлаш планини 99,55 процент, машина терими планини 100,63 процент бажарган ва ўн кунлик мобайнида ингичка толали пахтани ҳам қўшиб ҳисоблаганда пахта тайёрлашнинг 11,66 процент ўсишини таъминлаган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба Союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

Қашқадарё области (область партия комитетининг секретари Р. Ғойипов, область ижроия комитетининг раиси Б. Элбоев, область қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи З. Асроров, «Заготхлопкомпром» область бирлашмасининг бошлиғи Ю. Бегматов, область «Сельхозтехника» бирлашмасининг раиси Н. Меллаев, область сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи М. Рўзиев область қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союз комитетининг раиси Р. Эшонкулов, область комсомол комитетининг секретари А. Аҳмедов). Бу область пахта тайёрлаш планини 93,66 процент, машина терими планини 87,37 процент бажарган ва ўн кунлик мобайнида ингичка толали пахтани ҳам қўшиб ҳисоблаганда пахта тайёрлашнинг 5,72 процент ўсишини таъминлаган. Байроқ Самарқанд областидан олиб берилади;

Фарғона областининг Қува райони (район партия комитетининг секретари М. Шербўтаев, район ижроия комитетининг раиси А. Қодиралиев, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи А. Тошматов, район «Сельхозтехника» бирлашмасининг бошқарувчиси У. Ҳакимов, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи А. Холиқов, район қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союз комитетининг раиси С. Мамасолиев, район комсомол комитетининг секретари М. Назарова). Бу район пахта тайёрлаш планини 102,19 процент, машина терими планини 106,06 процент бажарган ва ўн кунлик мобайнида пахта тайёрлашнинг 10,12 процент ўсишини таъминлаган. Байроқ Фарғона районидан олиб берилади;

Фарғона областининг Ўзбекистон райони (район партия комитетининг секретари А. Пайғамов, район ижроия комитетининг раиси Н. Раҳимов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи А. Сиддиқов, район «Сельхозтехника» бирлашмасининг бошқарувчиси А. Содиқов, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи А. Бобоев, район қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союз комитетининг раиси Ж. Кодиров, район комсомол комитетининг секретари Ж. Асқаров). Бу район пахта тайёрлаш планини 94,48 процент, машина терими планини 85,50 процент бажарган ва ўн кунлик мобайнида пахта тайёрлашнинг 9,88 процент ўсишини таъминлаган. Байроқ Андижон областининг Марҳамат районидан олиб берилади;

Қашқадарё областининг Нишон (қўриқ) райони (район партия комитетининг секретари Ж. Хушназаров, район ижроия комитетининг раиси Х. Каримов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Т. Номозов, район «Сельхозтехника» бирлашмасининг бошқарувчиси Т. Холиёров, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи А. Абдуллаев, район қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союз комитетининг раиси Б. Назаров, район комсомол комитетининг секретари С. Хўжақулов). Бу район пахта тайёрлаш планини 101,24 процент, машина терими планини 96,05 процент бажарган ва ўн кунлик мобайнида ингичка толали пахтани ҳам қўшиб ҳисоблаганда пахта тайёрлашнинг 8,47 процент ўсишини таъминлаган. Байроқ Қашқадарё областининг Ульянов районидан олиб берилади;

Қашқадарё областининг Косон райони (район партия комитетининг секретари Д. Тўлаганов, район ижроия комитетининг раиси Д. Ғаффоров, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Х. Маматкулов, район «Сельхозтехника» бирлашмасининг бошқарувчиси И. Шукуров, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Ю. Абдуллаев, район қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союз комитетининг раиси Б. Тўрақулов, район комсомол комитетининг секретари Ш. Умиров). Бу район пахта тайёрлаш планини 96,05 процент, машина терими планини 100,02 процент бажарган ва ўн кунлик мобайнида ингичка толали пахтани ҳам қўшиб ҳисоблаганда пахта тайёрлашнинг 8,27 процент ўсишини таъминлаган. Байроқ Наманган областининг Чортоқ районидан олиб берилади;

Қашқадарё областининг Косон районидаги А. Икромов номли совхоз (совхоз директори Р. Жумаев, партия ташкилотининг секретари Т. Курбонов, касаба союз комитетининг раиси Н. Қодиров, комсомол комитетининг секретари Б. Нормуродов). Бу совхоз пахта тайёрлаш планини 94,25 процент, машина терими планини 106,48 процент бажарган ва ўн кунлик мобайнида ингичка толали пахтани ҳам қўшиб ҳисоблаганда пахта тайёрлашнинг 14,26 процент ўсишини таъминлаган. Байроқ Жиззах область Жиззах районидаги Ҳ. Носиров номли совхоздан олиб берилади;

Сурхондарё область Жарқўрғон районидаги «Шарқ юлдузи» совхози (совхоз директори Х. Хафизов, партия ташкилотининг секретари Т. Хайруллаев, касаба союз комитетининг раиси Д. Жумаев, комсомол комитетининг секретари С. Темирова). Бу совхоз пахта тайёрлаш планини 100,96 процент, машина терими планини 76,61 процент бажарган ва ўн кунлик мобайнида ингичка толали пахтани ҳам қўшиб ҳисоблаганда пахта тайёрлашнинг 19,52 процент ўсишини таъминлаган. Байроқ Қашқадарё область Ульянов районидаги «Партия XX съезди» совхозидан олиб берилади;

Фарғона область Охунбобоев районидаги Фрунзе номли колхоз (колхоз правлениесининг раиси А. Абдуқодиров, партия ташкилотининг секретари Х. Неъматуллаев, касаба союз комитетининг раиси А. Йўлдошев, комсомол комитетининг секретари О. Аминжонов). Бу колхоз пахта тайёрлаш планини 93,43 процент, машина терими планини 70,25 процент бажарган ҳамда ўн кунлик мобайнида пахта тайёрлашнинг 15,21 процент ўсишини таъминлаган. Байроқ Фарғона область Ленинград районининг «Комсомол» колхозидан олиб берилади.

РЕСПУБЛИКА МАТБУОТ МАРКАЗИ

⊙ Ўтган куни тайёрлов пунктларига 27.407 тонна, шу жумладан 1.727 тонна ингичка толали пахта топширилди. 13.754 тонна пахта машиналар ёрдамида териб олинди.

⊙ Мавсум бошидан буён 5.804.652 тонна, шу жумладан 450.627 тонна қимматбаҳо ингичка толали пахта тайёрланди.

ҚҚАССР

Автоном республикада энг йирик пахтакор Амударё райони йиллик планни бажарди. Шундай қилиб, автоном республикадаги 12 районнинг ҳаммаси социалистик мажбурият ҳисобига пахта топширмоқда. Амударёлик заршуносларгектаридан 36,4 центнердан хирмон кўтариб, қабул пунктларига 60.000 тонна «оқ олтин» топширдилар. Социалистик мусобақада «Партия XXII съезди» колхози деҳқонлари пешқадамлик қилмоқдалар. Улар ҳар гектар ердан 50 центнердан ҳосил олиб, йиллик планни 131 процент адо этдилар. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ойимхон Камолова раҳбарлик қилаётган Крупская номли колхозда ҳосилдорлик гектарига 44,2 центнерни ташкил этди. «Ленинизм», Охунбобоев номли, «Коммунизм» колхозлари ҳам қирқ центнерлик маррадан ошдилар. Район меҳнаткашлари Ватанга яна 600 тонна дурдона топширишга қарор қилдилар.

САМАРҚАНД

Оқдарё райони меҳнаткашлари пахта тайёрлаш йиллик планини адо этдилар. Район деҳқонлари қабул пунктларига 52.300 тонна дурдона топширдилар. Ҳосилдорлик 17.600 гектар майдоннинг ҳар гектарига ўртача 31 центнердан тўғри келди. Ялпи ҳосилнинг 90 проценти биринчи сортга топширилди. Эришилган муваффақиятга «Москва», «Партия XXII съезди», Ленин номли, «Янгиобод» колхозлари, «Оқдарё» ва «Даҳбет» совхозлари салмоқли ҳисса қўшдилар. Район пахтакорлари ҳосилнинг сўнгги мисқолигача йиғиб-териб олишга ва ялпи хирмонни 55 минг тоннага етказишга аҳд қилдилар. Ҳозир йиғим-теримда 25 минг киши, 80 кўрак узиш машинаси иштирок этяпти.

БУХОРО

Свердлов райони деҳқонлари пахта тайёрлаш йиллик планини шараф билан уддаладилар. Улар давлат хирмонига 56.700 тонна «оқ олтин» топширдилар. Ҳосилдорлик гектарига ўртача 37,3 центнерни ташкил этди. Свердлов номли, Ҳамза номли, «Ўзбекистон» колхозларининг пахтакорлари гектаридан 40—45 центнердан хирмон кўтардилар. Ҳамза номли колхоздан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдулла Кўкламов, Гагарин номли колхоздан СССР Олий Совети депутати Мунаввар Ҳамроева, Свердлов номли колхоздан республикада хизмат кўрсатган пахтакор Бобомурод Шомуродов, «Ўзбекистон» колхозидан Олим Жабборов, Навоий номли колхоздан Акрам Икромов бошлиқ пешқадам бригадаларда бу кўрсаткич 58—60 центнерга етди. Район меҳнаткашлари СССР 60 йиллиги шарафига яна 8.000 тонна пахта тайёрлаш мажбуриятини қабул қилдилар.

ФАРҒОНА

Тошлоқ райони заршунослари йиллик маррага етиб келдилар. Бу ерда ялпи хирмон 34.915 тоннани, ҳосилдорлик эса 35,4 центнерни ташкил этди. Райондаги Ленин номли, «Коммуна», «Фарғона», «Ленинград» колхозларининг деҳқонлари социалистик мажбурият ҳисобига пахта топширмоқдалар. Деҳқонлар ўз имкониятларини чамалаб кўриб, мавсум охиригача яна 1.500 тонна хом ашё тайёрлашга аҳд қилдилар.

АНДИЖОН

Андижон райони деҳқонлари дастлабки маррани забт этдилар. Улар республика хирмонига 38.850 тонна «оқ олтин» топширдилар. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳасанбой Аҳмедов, Абдумухтор Камолов бошлиқ пешқадам бригадаларнинг заршунослари гектаридан 40—45 центнердан ҳосил олдилар. Андижонликлар ялпи хирмон салмоғини 41 минг тоннага етказиш мажбуриятини қабул қилишди.

ТОШКЕНТ

Пискент районидаги «Гулистон» колхози деҳқонлари давлатга 3.900 тонна «оқ олтин» топшириб, социалистик мажбуриятни адо этдилар. Ҳосилдорлик бу ерда гектарига 39 центнерга етди.

СУРХОНДАРЁ

Тоғли Бойсун райони меҳнаткашлари пахта тайёрлаш йиллик планини муваффақиятли уддаладилар. Улар ҳар гектар ердан 25,3 центнердан ҳосил олдилар.

Денов районидаги Жданов номли колхоз пахтакорлари ҳам ғалаба рапортига имзо чекдилар. Улар эл хирмонига 2.220 тонна хом ашё топширдилар.

СИРДАРЁ

Боёвут районидаги Пушкин номли совхоз коллективи давлатга пахта топшириш йиллик планини бажарди. Хўжалик республика хирмонига 14.950 тонна «оқ олтин» топширди. Ана шу ҳосилнинг 11.167 тоннаси механизмлар ёрдамида териб олинди. Султонхўжа Мирзахўжаев, Ўринбой Сарибоев, Абдукарим Бойжигитов бошлиқ пешқадам бригадаларда гектаридан 35—40 центнердан ҳосил олинди.

ХОРАЗМ

Қўшкўпир районидаги Чапаев номли колхоз деҳқонлари социалистик мажбуриятни адо этдилар. Улар эл хирмонига 4.890 тонна дурдона етказиб бердилар. Ана шу ҳосилнинг ярмидан кўпроғи пахта териш комбайнлари ёрдамида териб олинди.

ҚАШҚАДАРЁ

Ғузор районидаги Куйбишев номли совхоз деҳқонлари йиллик топшириқни бажардилар. Бу ерда 2000 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 27 центнердан ҳосил олиниб, 5.467 тонналик хирмон яратилди.

НАМАНГАН

Учқўрғон районида икки хўжалик йиллик планни бажарди. Райондаги «Учқўрғон» совхози пахтакорлари республика хирмонига 11.275 тонна «оқ олтин» топширдилар. «Ленинград» колхози заршунослари эса ҳар гектар ердан 35 центнердан ҳосил йиғиштириб олдилар.

Тўрақўрғон районидаги «Партия XXV съезди» колхози пахтакорлари социалистик мажбурият ҳисобига «оқ олтин» топширишга киришдилар. Хўжалик деҳқонлари 6.400 тонналик хирмон бунёд этдилар.

ПАХТА — ВАТАНГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 22 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар: иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён

ТОШКЕНТ	0,02	109,24	—	103,13
ҚҚАССР	0,16	108,82	0,02	91,09
ХОРАЗМ	0,18	108,57	0,10	100,28
БУХОРО	0,24	105,14	0,31	47,44
НАВОИЙ	0,33	102,75	0,40	80,91
Фарғона	0,79	97,56	—	83,54
Сурхондарё	0,58	97,50	0,49	62,46
Самарқанд	0,70	95,31	1,04	91,56
Қашқадарё	0,66	94,32	1,05	88,42
Андижон	0,55	93,84	0,38	74,04
Жиззах	0,56	93,32	0,09	78,92
Сирдарё	0,48	92,25	0,16	87,21
Наманган	0,46	91,38	0,39	65,15
Республика бўйича:	0,46	98,55	0,35	81,03
Шу жумладан ингичка толали пахта				
НАМАНГАН	1,06	160,50	—	38,93
НАВОИЙ	0,23	142,96	0,37	118,31
БУХОРО	0,38	118,89	0,69	60,27
СУРХОНДАРЁ	0,49	117,48	0,82	93,00
ҚАШҚАДАРЁ	0,36	105,97	0,54	74,53
Республика бўйича:	0,45	115,55	0,70	85,64

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика совет, хўжалик органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан «Главсредазирсовхозстрой» бошлиғининг ўринбосари ўртоқ Убайдулла Исомхоновни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидагилар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади:

Амударё райони — район партия комитетининг секретари ўртоқ Қурбонбоев, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Қурбонниёзов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Жуманов, райсельхозтехника бошқарувчиси ўртоқ Наметов, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Мадаминов, қишлоқ хўжалик ходимлари район касаба союз комитетининг раиси ўртоқ Болтабоев, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ Тожимуродов;

Свердлов райони — район партия комитетининг секретари ўртоқ Нуруллаев, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Исомов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Каримов, райсельхозтехника бошқарувчиси ўртоқ Саидов, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Ражабов, қишлоқ хўжалик ходимлари район касаба союз комитетининг раиси ўртоқ Нуруллаев, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ Зарипова;

Тошлоқ райони — район партия комитетининг секретари ўртоқ Хўжаев, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Ҳожимуродов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Акбаров, райсельхозтехника бошқарувчиси ўртоқ Мамажонов, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Умаров, қишлоқ хўжалиги ходимлари район касаба союз комитетининг раиси ўртоқ Хошимов, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ Содиқов;

Оқдарё райони — район партия комитетининг секретари ўртоқ Искандаров, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Эрмонов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Маматов, райсельхозтехника бошқарувчиси ўртоқ Эгамбердиев, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Абдураззоқов, қишлоқ хўжалиги ходимлари район касаба союз комитетининг раиси ўртоқ Пардаева, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ Курбонов;

Бойсун райони — район партия комитетининг секретари ўртоқ Соатмуродов, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Одинаев, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Пардаев, райсельхозтехника бошқарувчиси ўртоқ Холиқов, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Нормаматов, қишлоқ хўжалиги ходимлари район касаба союз комитетининг раиси ўртоқ Қосимов, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ Саломова;

Андижон райони — район партия комитетининг секретари ўртоқ Абдулазизов, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Ўрунов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Қодиров, райсельхозтехника бошқарувчиси ўртоқ Маллаев, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Отабоев, қишлоқ хўжалиги ходимлари район касаба союз комитетининг раиси ўртоқ Аҳмедов, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ Шокиров.

УЛКАН ХИРМОН УЧУН

Республика районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 21 ноябргача бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — районлар; иккинчи устун — мавсум бошидан буён тайёрланган пахта; учинчи устун — шу жумладан машинада терилган пахта;

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ		
Бўка	118,32	113,80
Оққўрғон	112,57	106,67
Пискент	109,18	109,59
Ғалаба	107,28	105,84
Бекобод	107,14	90,93
Коммунистик	106,19	93,31
Ўрта Чирчиқ	105,96	100,72
Янгийўл	105,29	102,27
Чиноз	103,05	100,11
ҚҚАССР		
Хўжайли	119,57	98,54
Беруний	115,06	103,67
Ленинобод	112,85	109,65
Элликқалъа	111,47	103,99
Тўрткўл	111,35	90,00
Чимбой	110,61	103,86
Нукус	108,63	110,96
Кегейли	105,04	54,31
Қораўзак	104,90	100,45
Шуманай	104,33	84,25
Қўнғирот	102,14	78,38
Амударё	99,89	83,37
ХОРАЗМ ОБЛАСТИ		
Гурлан	117,39	103,02
Хонқа	114,40	116,91
Хива	111,19	107,22
Шовот	110,83	106,02
Янгибозор	108,88	100,64
Боғот	108,12	106,48
Қўшкўпир	106,89	100,36
Хазорасп	103,15	81,38
Урганч	102,19	74,24
Янгиариқ	100,99	107,34
БУХОРО ОБЛАСТИ		
Ғиждувон	125,20	108,10
Олот	115,15	34,80
Қоракўл	110,38	82,48
Ромитан	104,21	49,19
Бухоро	103,47	17,23
Когон	101,93	11,53
Вобкент	100,14	46,06
Свердлов	99,53	35,52
Пешку	96,22	14,14
Шофиркон	81,30	52,10
НАВОИЙ ОБЛАСТИ		
Қизилтепа	106,20	87,80
Хатирчи	103,91	86,57
Навоий	103,41	86,59
Навбаҳор	96,08	65,59
ФАРҒОНА ОБЛАСТИ		
Кувасой шаҳри	110,44	106,40
Бувайда	108,70	85,57
Фарғона	103,52	88,14
Олтиариқ	102,46	76,58
Кува	102,19	106,06
Тошлоқ	100,01	89,90
Ленинград	100,01	58,64
Охунбобоев	96,53	83,68
Киров	94,97	79,90
Риштон	94,76	86,48
Ўзбекистон	94,48	85,50
Фрунзе	90,03	64,78
Боғдод	87,06	88,78
Ёзёвон	78,52	94,35
СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ		
Ленин йўли	123,42	129,82
Термиз	110,76	47,05
Ангор	110,29	103,96
Қумқўрғон	110,26	62,24
Гагарин	109,60	114,12
Шеробод	107,81	69,41
Жарқўрғон	103,75	76,40
Бойсун	99,58	78,89
Шўрчи	79,56	13,81
Денов	75,12	19,37
Сариосиё	72,30	15,40
Олтинсой	69,41	7,55
САМАРҚАНД ОБЛАСТИ		
Каттақўрғон	112,74	103,48
Оқдарё	99,30	94,08
Пахтачи	97,72	104,16
Нарпай	97,43	88,89
Пастдарғом	95,10	93,58
Жомбой	94,87	85,85
Пайариқ	92,64	88,83
Иштихон	80,91	78,14
Большевик	80,18	79,42
ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ		
Қарши	107,67	109,15
Қамаши	106,50	114,05
Китоб	102,36	99,01
Нишон	101,24	96,05
Ульянов	100,39	108,18
Баҳористон	97,32	91,55
Шаҳрисабз	96,68	64,61
Косон	96,05	100,02
Ғузор	95,95	93,31
Муборак	93,40	105,55
Чироқчи	92,03	86,49
Яккабоғ	86,54	81,17
Кўкдала	83,66	64,59
Усмон Юсупов	79,70	74,64
Толлимаржон	38,19	15,74
АНДИЖОН ОБЛАСТИ		
Москва	103,56	101,96
Марҳамат	102,93	100,27
Ленин	102,69	50,12
Бўз	100,51	95,61
Андижон	96,60	87,50
Балиқчи	91,89	59,96
Избоскан	91,13	58,04
Пахтаобод	89,82	66,69
Олтинкўл	89,66	59,73
Қўрғонтепа	85,79	70,01
Хўжаобод	84,77	73,69
Жалолқудуқ	81,16	84,22
Комсомолобод	72,12	55,81
ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ		
Октябрь	104,42	106,50
Арнасой	102,57	105,47
Мирзачўл	96,49	98,98
Дўстлик	94,74	78,14
Жиззах	87,99	48,34
Пахтакор	83,98	60,75
Зарбдор	72,41	39,83
Фориш	68,44	39,63
СИРДАРЁ ОБЛАСТИ		
Оқолтин	106,18	104,44
Ворошилов	102,87	105,52
Ильич	97,21	79,57
Боёвут	97,01	97,84
Гулистон	87,34	87,88
Комсомол	84,47	79,78
Ховос	80,41	60,39
Сирдарё	76,59	77,60
Меҳнатобод	58,31	36,81
НАМАНГАН ОБЛАСТИ		
Чортоқ	103,17	73,89
Наманган	102,65	91,50
Тўрақўрғон	101,02	114,34
Учқўрғон	96,55	95,80
Уйчи	95,12	19,23
Поп	92,83	65,75
Янгиқўрғон	90,57	21,57
Норин	87,09	65,14
Косонсой	86,84	38,30
Задарё	78,36	71,93
Чуст	76,49	3,37

ФУТБОЛ

ДАДИЛ ҚАДАМ

Мамлакат чемпионати якунлари ҳақида мулоҳазалар

Катта футбол йили ҳам якунланди. Мавсум мобайнида Испанияда жаҳон чемпионлиги учун ўтказилган ажойиб «Футбол спектакллари» мухлисларни завқ бағишлади. Мамлакат чемпионати ўйинлари, СССР кубоги учун кураш ҳам чакки бўлмади. Ўзбекистон футболчилари — учинчи эшелон коллективлари [illegible] Лекин асосий эътибор олий [illegible] Мамлакат 45-чемпионатининг олтин медаллари тақдири сўнгги учрашувда ҳал бўлиши [illegible] курашнинг бағоят кескин бўлганлигидан далолатдир. Ўзбекистон [illegible] «Пахтакор» [illegible] Футболчиларимиз иккинчи марта чемпионатнинг олтинчи ўрнини [illegible]

Белоруссия мухлисларининг қувончлари чексиз. Бонси, Минск динамочилари биринчи марта чемпионлик кубогини қўлга олдилар. Мавсумда чемпионликка астойдил интилган Минск футболчилари 19 марта ғалаба эришиб, 47 очко билан биринчи ўринни таъминладилар. [illegible] Киев динамочилари иккинчи, спартакчилар учинчи ўринни эгаллашди. [illegible] Чунончи, ўтган йили биринчи ўринни эгаллаган Киев футболчилари 22 ғалаба билан 58 та тўп киритган бўлса, 53 та очко жамғарганлар. Минск динамочилари эса бу йил дарвозаларга 63 марта аниқ нишонга олдилар.

Хўш, «Пахтакор» командаси футболчилари ҳақида нима дейиш мумкин? Сирасини айтганда, пахтакорчилар [illegible] ЦСКА командаси билан [illegible] (2:1). [illegible] «Кубань», Тбилиси динамочиларини ҳамда «Зенит» футболчилари билан ўтказган ўйинларини мутахассислар юқори баҳоладилар.

СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери И. Неттонинг таъбири билан айтганда, «Пахтакор»нинг ютуғи шундаки, [illegible] РСФСРда хизмат кўрсатган тренер Н. Глебов эса: «Ҳужумкорлик пахтакорчиларда азалий фазилат» [illegible]

32 ёшли Андрей Якубикнинг номи [illegible] 160 ўйинда 38 та тўп киритган эди. Пахтакорчилар сафида эса ўтган мавсумда 13 та, бу йил эса 23 та тўпнинг муаллифи бўлди. Ваҳолонки, Андрей «Пахтакор»нинг 84 учрашувида иштирок этди. Унинг жами киритган тўплари 83 тани ташкил этиб турибди. Халқаро классдаги спорт мастери, Мюнхен Олимпиадасининг бронза медали совриндори А. Якубик 14 йил аввал 22 та тўп киритиб, рекорд қўйган Б. Абдураимовдан ҳам ўзди.

Мамлакат чемпионатининг энг кучли ҳужумчиси номига сазовор бўлган А. Якубик «Труд» газетасининг совринини олиши тайин. Бундай шарафга у ўзининг астойдил меҳнати, ғайрати, маҳорати-ю тажрибаси билан эришди. Якубик мавсум мобайнида 4 марта биттадан, 6 марта иккитадан, бир гал 3 та ва бир бор тўрттадан тўп киритди. «Металлист» ҳамда Москва динамочилари билан бўлган учрашувларда жарима майдонидан туриб рақобатчи команданинг «жонли деворини» ёриб ўтиш билан дарвозабонни доғда қолдириши ҳам маҳоратдир. Қолган тўпларни пахтакорчилардан Новиков (2 та), Якимцов (1 та), Амриев (4 та), Журавлёв (4 та), Кабаев (4 та), Жилкин (2 та), Бондаренко (1 та) ва Иванов (1 та) киритдилар. Маҳоратлари ошиб бораётган А. Абдурахмонов, С. Агапов, И. Аҳмедов, Ҳ. Бойматов, Г. Денисов, Ҳ. Ирисбеков, Ф. Исломов, А. Медянский, Д. Огай, А. Рашидов, И. Семенколар ҳам назарга тушдилар.

— Маълумки, «Пахтакор» учун қийин дамларда командани қабул қилиб олишга тўғри келди,— дейди Тожикистон ССРда хизмат кўрсатган тренер Иштван Секеч. — Бутун куч команданинг асосий составини тарқиб топтиришга қаратилди. Албатта, бу осон бўлмади. Кўплаб ўйинчилар синовдан ўтказилди. Муҳими команданинг тикланиб олиши учун берилган имтиёздан унумли фойдаланиш эди. Ниҳоят ўтган йилги команда составини асосан сақлаган ҳолда баъзи ўйинчилар, жумладан Н. Амриев, А. Якубик, В. Жилкин, М. Кабаевларнинг ички имкониятларини тўла намоён бўлишига, яъни ўзларини кўрсатишлари учун шароит яратдик. Чунончи, бу йил бошида Якубик лат еб вақтинча ўйнолмай қолган пайтларда Амриевдан ҳужумчи сифатида фойдаланишга жазм этиб, яхши натижага эришдик. Кейинчалик Якубикнинг кўп йиллик тажрибаси қўл келганлиги ҳаммага аён. Ҳар қалай бу йил чемпионат бошида кучлилар сафидан жой оламиз деган мақсадни кўзламаганмиз. Ният, олий лигачилар билан тенг курашда синовдан муваффақиятли ўтиб, мавқени сақлаш эди. Лекин таъбир жоиз бўлса, мажбуриятни ортиғи билан бажариб, мухлисларни мамнун этдик...

Ҳа, пахтакорчилар устози ўзининг тадбиркорлиги, ёшларга бўлган ишончи билан команданинг олтинчи ўринни олишини таъминлади. Бу ўтган йилдагидан 12 поғона юқоридир. Бундан 20 йил бурун шундай муваффақиятни қўлга киритган СССРда ва Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган тренер Александр Келлернинг фикрини ҳам мухлисларга ҳавола этмоқчимиз: «Командани олий лигага муносиб, ҳар жиҳатдан имкониятлари кенг, минглаб ишқибозлар эътирофига лойиқ коллектив қилиб шакллантириш менинг асосий мақсадим бўлди. Ўйин пайтида ҳимоячи Олег Моторин имкониятларидан тўла фойдаланиш, марказий ҳужумчилар Г. Красницкий билан С. Стадникларнинг эркин ҳаракат қилишларига йўл очарди. Уларни маҳоратли И. Тазетдинов қўллаб турарди. Бундай ўзига хос тактика 1962 йили ўз самарасини бериб, командани илк бор фахрли олтинчи ўринга кўтарди».

Хуллас, пахтакорчилар бу йил ўзларининг ажойиб ғалабалари билан эътибор қозондилар. Лекин уларнинг шаънига, хусусан Ўзбекистон футболининг янада равнақ топтириш борасида айтадиган эътирозли мулоҳазаларимиз ҳам йўқ эмас. Ҳозир пахтакорчиларда ғалабага иштиёқ кучли. Бундан буён эса футболчиларнинг малакали ўйин кўрсатишига аҳамият бериш керак. Шунда мавсум мобайнидаги муваффақиятларнинг барқарорлиги таъминланади. «Пахтакор»нинг ўринбосарлари камол топаётган Ўзбекистон командаларининг мавқеларини мустаҳкамлашга ҳам эътибор кучайтириш зарур. Жумладан, биринчи лига вакили «Звезда» командаси қатор йиллардан бери мухлисларни ранжитмоқда. Самарқанд динамочиларининг биринчи лигага чиқиш учун уринишлари яна зое кетди. Наманганнинг «Навбаҳор», Термизнинг «Автомобилист», Навоийнинг «Зарафшон», Фарғонанинг «Нефтяник» ҳамда «Янгиер» командаларида ҳам маҳоратли футболчилар тарбиялаш ишига масъулият билан қараш керак. Шунда республикамизда футбол янада оммавийлашиб, муваффақиятлар ҳам бундан зиёда бўлаверади.

Ҳ. НОСИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» спорт шарҳловчиси.

Якуний ўйинлар жадвали

	Ю	Д	М	Т	О
Динамо Мн	19	9	6	63-35	47
Динамо К	18	10	6	58-25	46
Спартак	16	9	9	59-35	41
Динамо Тб	16	9	9	51-47	41
Арарат	14	10	10	50-47	38
Пахтакор	13	11	10	42-38	36
Зенит	12	9	13	44-41	33
Торпедо М	11	12	11	36-33	32
Днепр	11	12	11	34-38	32
Черноморец	11	11	12	30-36	32
Динамо М	13	5	16	42-52	31
Металлист	10	11	13	32-34	30
Торпедо К	10	10	14	39-45	30
Шахтёр	10	9	15	42-57	29
ЦСКА	10	9	15	41-46	29
Нефтчи	10	7	17	42-63	27
Кубань	9	9	16	37-48	27
Қайрат	7	10	17	34-56	24

Суратларда: пахтакорчилар устози И. Секеч билан А. Якубик. Юқорида «Пахтакор» командаси.
А. Рисқиев фотолари. (УзТАГ).

БОЛАЛАРИНГИЗГА ЎҚИБ БЕРИНГ

БИР СИР БИЛДИМ...

Чаноқларда музқаймоқдай
Пахталар тўлиб-тошар.
«Тезроқ ол» деб рўпарамда
Ғўзалар саф тортишар.

Бункерлардан тўкиларкан,
Гўё уюм-уюм қор,
Кўксим тоғдай ўсиб дейман:
Республикам — пахтакор!

Баъзан ҳайрон қоламан мен,
«Момиққинам», дейишса.
«Сен-ла тўлар доим олтин
Сандиққинам», дейишса.

Бир сир билдим: оппоқ, луппи
Пахта экан киёсим.
Ҳатто бошда кийган дўппим
Пахтадан экан, рости.

«Кўзим нури», дейди бобом,
Бувим дер: «Дил гавҳарим»!
Катта бўлсам мазмунини
Билиб оламан барин.

Ҳозир эса гапни қўйиб,
Фақат пахта тераман.
Шундай қилсам Рапорт куни
Мен ҳам кўкрак кераман.

Баҳодир АМИНОВ.

ДИЁРИМ

Диёримнинг гўли ҳам мўл,
Қақраб ётган чўли ҳам мўл.
Куз, баҳорда тез-тез чўлда
Бўлиб турар қаттиқ довул.

Қуми қўрдай ёз кунлари,
Кўз очирмас қуюнлари.
Ниҳоятда қалтис бунда
Табиатнинг ўйинлари.

Ҳар баҳорда дўл, сели бор,
Саратонда ўт ели бор.
Бироқ, кучли ҳаммасидан
Чўлнинг бахти — мард эли бор!

Рустам ДОЛИМОВ.

Ёзувчи ён дафтаридан

Эмин УСМОНОВ

ТАБИАТ ИНСОННИНГ ОНАСИ...

Ер юзида ҳаёт шами сўниб қолмаслиги, дид ўтмаслашиб қолмаслиги, одамларда яхшиликка, меҳр-оқибатга ишонч йўқолмаслиги учун ҳам табиатни муҳофаза қилиш зарур.

Асримиз нечоғли тезкор, асабий бўлмасин, барибир, одамлар ердан ниш уриб чиқаётган майсаларнинг тиниқ рангидан лаззатланишни, япроқлар учида илиниб турган шудринг доналарини кўриб қувонишни унутиб қўймасликлари керак.

* * *

Агар инсон болалик чоғида лоақал бир марта гўзалликни ҳис этса бас, у умр бўйи туғилган юртининг шайдоси, жонкуяри бўлиб қолади. Гўзалликни ҳис этган одам олижаноб, оташин, меҳрибон бўлади. Гўзаллик ҳисси бўлмаса, оламнинг ранги хира тортиб, яшашга иштиёқ қолмайди.

* * *

Инсон энг аввало ўз онасига меҳр қўяди. Унинг қиёфасида жаҳондаги энг мукаммал ва гўзал одам симосини кўради. Мана шу симо орқали у ён-верадаги одамларга, ўз халқига, инсониятга меҳр қўяди. Илк марта оёқ босган тупроқдаги майсалар, чечаклар, дов-дарахтлар орқали у ер куррасининг ранго-ранг жилоларга бойлигини, улуғворлигини ҳис этади. Сойларнинг шилдираши, қушларнинг хониши инсон қалбида кўтаринки бир кайфият, кўтаринки бир руҳ пайдо қилади. Мана шу руҳ уни ер куррасини севишга, унга эгалик қилишга ундайди. Олижаноблик мана шу аснода — инсон ташқи оламни ҳис этган, унга қалбан боғланган дақиқадан эътиборан бошланади.

* * *

Табиатни муҳофаза қилиш айрим гиёҳ ёки дов-дарахт турларини, баъзи бир камёб қуш ва жониворларни, экин экиладиган бир парча ерни асраш, дегани эмас. Табиатни муҳофаза қилиш ер курасини ҳар томонлама мукаммал бир ҳолда авайлаш дегани. Агар олам тугал бўлса, одамлар ҳам ҳар томонлама баркамол бўлишади.

* * *

Сайроқи қушларнинг хонишидан завқланган одам ҳеч қачон бировнинг дилига озор бермайди. Чаманзорга боқиб баҳри-дили очилган одам асло бировга ёмонлик тиламайди. Сувнинг тиниқлигидан кўнгли ёришган одам ҳамиша эзгуликни орзу қилади. Турли хил бадбин ўйлардан, тошбағирликдан холи бўлади. Бундай кишилар одамга ҳам, оламга ҳам тариқча ёмонликни раво кўришмайди.

* * *

Гўзаллик ва боқийлик!.. Ҳаётнинг муҳим мезони ҳисобланмиш бу муҳим икки нарсага ҳар сонияда дуч келамиз. Гўзалликсиз ҳаёт йўқ. Боқийлик эса зарралардан бир бутун ҳолга келган ҳаётимизнинг мундарижасидир.

* * *

Инсон табиат қучоғида танҳо қолиб, унинг ҳар бир заррасини севишни, гўзалликни ҳис этишни, ҳис этибгина қолмай, уни ардоқлашни ҳам ўрганиши керак.

Дунёда турли тоифа одамлар бор. Баъзиларининг кўнгли бутунлай басир бўлади. Улар оламнинг бирон бўёғини илғамай, умуман дунёни кўрмай, сўқир кўз, сўқир кўнгил билан ўтиб кетишади. Баъзилар ҳамиша гўзалликка кўмилиб юришади-ю, бироқ ундан лаззатланиш лозимлигини сира ҳам хаёлларига келтиришмайди. Аммо учинчи бир тоифа одамлар ҳам борки, улар бир умр рангларга, мусиқий оҳангларга, хушбўй атрларга ташналик сезиб яшайдилар.

* * *

Арчалар орасидан какликнинг сирли овози эшитилди. Бу шундай ўтли ва эҳтиросли қўшиқ эдики, уни таърифлашга тил ожиз. Уни киши танҳо қолиб, дунёнинг барча зарур, нозарур юмушларини бутунлай унутиб тинглаши керак. Киши бундай аснода киндик қони томган тупроғининг нечоғли қадрли эканини, ҳаёт деб аталмиш беназир неъматнинг нақадар лаззатлилигини, бу ёруғ оламга келган ҳар бир одам суюкли бўлиши, ардоқланиши лозимлигини, дунёдаги барча мавжудоду ўт-ўланларни ҳам суюб, улардан баҳра олиб яшаши кераклигини англаб етади. Киши табиат билан, унинг сирли, сеҳрли мўъжизалари билан танҳо қолган чоғида турмушнинг арзимас икир-чикирларини, ўзаро муносабатлардаги кераксиз, даҳмаза эҳтиёткорликларни, ўткинчи ҳаю-ҳавасларни унутади. У одамни ҳам, оламни ҳам буюк бир муҳаббат билан севиши зарурлигини англаб етади. Зотан, сева билиш, ҳаёт неъматларидан, дунёнинг гўзалликларидан лаззатлана билиш инсонга берилган катта саодатдир.

* * *

Табиатни тушуниш, у билан яктан бўлиб кетиш учун оламнинг сирли қудратини — куртакларнинг барг ёзишидан тортиб, қушларнинг нағмасигача, балиқларнинг ой нурига чўмилиб сапчиб ўйнашидан тортиб, от уюрларининг еллар билан басма-бас даштларни гумбурлатиб югуришигача, арчаларнинг тароватли исидан тортиб, қуёшнинг ҳориб-чарчаб уфққа бош қўйишигача — бари-барисини кузатиш, юракдан ҳис этиш, мана шу туйғу оғушида мароқланиб яшаш керак.

* * *

Инсон оламдаги барча яратувчи мавжудодга жуда катта эҳтиром, ҳатто, эътиқод билан қараши керак.

* * *

Табиат — инсоннинг онаси. Ер эса беминнат, ҳокисор энагаси.

* * *

Қуёш беминнат хизматкор. Ҳар куни маълум бир вақтда олам худди орзудек покиза нурдан мунаввар бўлиши табиий бир ҳол бўлгани учун асл манбаи, моҳияти ҳақида ҳеч ким ўйламайди.

* * *

Сув ўзи булғанса-да, оламни гард-ғубордан фориғ этувчи фидокор.

* * *

Ер — ҳаёт манбаи.
Ер — гўзаллик манбаи.
У инсондаги барча нозик ҳис-туйғуларни тарбиялайди. Биз гўзаллик тушунчасини табиатда мавжуд рангларга нисбатан идрок этамиз.

* * *

Табиат ҳам, ҳаёт ҳам боқийдир. Боқийликнинг хотимаси бўлмайди.

* * *

Ҳаётда улкан нарсаларни кўриш учун олдин оёғимиз остидаги майда нарсаларни илғашимиз керак.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎЗТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

АХБОРОТ

МУҲИМ БУЮРТМА

Самарқанддаги «Хлопкомаш» заводининг машинасозлари муҳим буюртмани муваффақиятли бажардилар. Улар бу йил республикада қурилаётган бешта пахта заводи учун технологик машина-ускуналарни вақтида тайёрлаб жўнатдилар.

Корхонада янги ишлаб чиқариш қувватларини ўзлаштириш — бу муваффақиятга ёрдам берди. Хлопкомашчилар пахта заводи ишчилари учун ҳаво тозалайдиган циклон насослар, линтовод ва бошқа ускуналар ишлаб чиқаришни йўлга қўйдилар.

МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИ

Бухоро қоракўл заводида Хадича Раҳимова, Абдул Адизов, Ҳалима Саидова, Манзура Жўраева ва Барот Ғаниев СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига зиммаларига олган шахсий мажбуриятларини бажарганликлари тўғрисида биринчи бўлиб рапорт бердилар. Бу ишлаб чиқариш илғорларининг ҳар бири беш йилликнинг икки ярим йили топшириғини бажариб қўйди. Мусобақа пешқадамлари резервларини ҳисоблаб чиқиб, йил охиригача яна биттадан квартал топшириғини бажаришга қарор қилдилар.

Беш йиллик икки йили топшириғини муддатидан илгари бажарган заводнинг бутун коллективи ҳам юбилей йилида юксак суръатлар билан меҳнат қилмоқда.

ХАРИДОРЛАРГА ҚУЛАЙЛИК

Тошкент районидаги Навоий номли колхоз меҳнаткашлари янги очилган универмагдан дастлабки буюмларни харид қилдилар. Икки қаватли бино қишлоқ марказини безади. Унинг савдо залларида тайёр кўйлак, болалар буюмлари, пойабзал, атир-упа секциялари жойлашган. Буюртмалар столи, катта ҳажмдаги буюмларни уйга элтиб берувчи бюро ишламоқда.

Ғалаба районидаги Солдатский посёлкасида ҳам ана шундай катта универмаг очилди.

БОЛАЛАР МАМНУН

Ҳамзаобод баланд тоғлар бағрига жойлашган оромбахш маскан. Бу ердаги республика болалар санаторийсида ҳар йили шаҳар ва қишлоқлардан кўплаб ўқувчилар келиб, саломатликларини яхшилаб кетадилар.

Ҳозир ҳам санаторийда республиканинг турли бурчакларидан келган 200 дан зиёд ўқувчи даволанмоқда. Улар даволаниш билан бирга водийнинг тарихий жойларига экскурсия қилиб, шаҳар ва қишлоқларнинг тарихини қизиқиб ўрганмоқдалар.

БИЛДИРИШ

Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи қўшинлари қўмондонининг ўринбосари буйруғига биноан Тошкент гарнизони қўшинларининг шахсий состави шу йил 1 декабрдан бошлаб қишки кийим формасига ўтади.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Мультфильмлар. 10.25 — Ҳужжатли фильмлар. 11.05 — Концерт. 11.45 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.15 — Концерт. 16.40 — В. Розов драматургияси. 17.25 — Тилларанг куз. Музикали кўрсатув. 17.55 — Ёшлар адреслари. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Расмларда қуёш акси бор. 19.45 — Биз БАМни қуряпмиз. 20.15 — Концерт. 21.30 — Время. 22.15 — Ҳужжатли фильм. 23.10 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00—Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 ва 10.45 — Табиатшунослик 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.15 ва 14.00 — Француз тили. 11.05 — Эстетик тарбия. 11.35 ва 12.40 — География. 12.05 — Шахмат мактаби. 13.10 — Тарих. 13.40 — Ботаника. 14.30 — Меҳнатим — шон-шарафим. 15.00 — Телеочерк. 15.30 — А. Гриннинг ҳаёти ва китоблари. 16.15 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Ҳужжатли фильм .19.00 — Ленин номи барҳаёт. 19.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Сиз бунга қодирсиз. 21.30 — Время. 22.05 — Салом, доктор. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Физика 12.00 — Бизнинг бахтли болалигимиз. 12.35 — Энг чиройли кемалар. Бадиий фильм. 1-серия. 13.50 — Кинопрограмма. 18.00 — Сўз кетидан сўз келар. 18.20 — Республика энг яхши пропагандистларининг иш тажрибасидан. 18.50 — Менинг орзуларим. 19.20 — Телефильм. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ҳужжатли киноэкран. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.15 — Юбилей йили ҳосили ерда қолмасин. 22.30 — Байрам базми. 2-бўлим. 24.00 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 18.10 — Биология. 18.40 — Реклама. 19.00 — Физика. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Асов дарё ўзанида. Бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — Москва-II.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Тинчлик ва дўстлик қўшиқлари. 9.25 — Москва. СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига. 9.40 — Қардошлик. 12.10 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Табаррук замин. 18.15 — Сиёсий билимлар радиоуниверситети. 18.30 — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист М. Жалилов куйлайди. 19.25 — Ёшлик. 21.00 — Шоир С. Эралиев билан учрашув. 21.20 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — Қирғизистон санъат усталари ижро этади.

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНЛИ ЙЎЛДОШ ОХУНБОБОЕВ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра доцентлари: сиёсий иқтисод, назарий механика, машина ва механизмлар назарияси, тўқувчилик;
кафедра катта ўқитувчилари: металлар технологияси, меҳнат муҳофазаси, тикувчилик ишлаб чиқариши технологияси, жисмоний тарбия (2 ўрин);
кафедра ассистентлари: илмий коммунизм (2), физика (кечки-сиртқи бўлимда ишлаш учун), материаллар қаршилиги, металлар технологияси, меҳнат муҳофазаси, тўқимачилик материалшунослиги, толали материалларнинг механик технологияси, пахтага дастлабки ишлов бериш, пахта тозалаш саноатини ташкил этиш ва экономика, тўқимачилик саноатини ташкил этиш ва экономика, жисмоний тарбия.

АНДИЖОН ФИЛИАЛИ БЎЙИЧА
кафедра мудирлари: умумий таълим фанлари, умумий техника фанлари;
кафедра доцентлари: умумий химия, физика;
кафедра ассистентлари: фалсафа, назарий механика, рус тили, олий математика (2) ,умумий техника фанлари (2).

НАМАНГАН ФИЛИАЛИ БЎЙИЧА
кафедра катта ўқитувчиси: умумий таълим фанлари;
кафедра ассистенти: КПСС тарихи.

МАРҒИЛОН УМУМИЙ ТЕХНИКА ФАКУЛЬТЕТИ БЎЙИЧА
кафедра ассистенти: умумий таълим фанлари.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: 700100, Тошкент шаҳри, Горбунов кўчаси, 5-уй, 10-хона.

СССР Ички ишлар министрлигининг
ТОШКЕНТ, РЯЗАНЬ ОЛИЙ МАКТАБЛАРИ
ВЛАДИМИР, УФА, ЧИМКЕНТ ЎРТА МАКТАБЛАРИ

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати олий мактабларда — 4 йил, ўрта мактабларда — 2 йил.

Олий мактабларга ўқишга кирувчилар рус тили (ёзма, иншо ёки баён) **СССР тарихи** (оғзаки), **рус тили ва адабиёти** (оғзаки), **чет тили** (оғзаки) **бўйича кириш имтиҳонларини топширадилар.**

Ўрта мактабларга ўқишга кирувчилар икки имтиҳон топширадилар: рус тили (ёзма), **СССР тарихи** (оғзаки).

Мактабларга Совет Армияси сафларида хизмат муддатини ўтаган, 27 ёшдан катта бўлмаган эркаклар қабул қилинадилар.

Мактабларни битирганларидан кейин ўқувчиларга ички хизмат лейтенанти унвони ва юрист дипломи берилади.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш лозим: ўрта маълумоти тўғрисида аттестат (асли), ишлаб чиқариш ёки хизмат характеристикаси, комсомол ёки партия характеристикаси, меҳнат дафтарчасидан кўчирма, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳноманинг нусхаси, ҳарбий билети.

Маълумотлар олиш учун шахсан ушбу адресга мурожаат этилсин: Тошкент шаҳри, ГСП, Куйбишев шоссеси 25-уй, 249-хона, кадрлар бўлими (12, 26, 52, 68-автобусларнинг «Инқилоб хиёбони»дан «Узбумкомбинат» бекатигача борилади).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
29 НОЯБРЬ СОАТ 16 ва 19.30 да
30 НОЯБРЬ СОАТ 19.30 да
СССРнинг 60 йиллигига бағишланган
НАМАНГАН ОБЛАСТЬ ТЕАТРИ СОЛИСТЛАРИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:
КАМОЛИДДИН РАҲИМОВ
ЎРИНБОЙ НУРАЛИЕВ
Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати
РУСТАМ ҲАМРОҚУЛОВ
Солистлар: РУСТАМ МАМАЖОНОВ, МАВЛУДА НИЗОМОВА ва бошқалар.
Олдиндан билет сотиш кассалари ишламоқда.
Справкалар олиш учун телефонлар: 44-35-91, 44-35-84.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 23/XI да **Дилором,** 24/XI да **Оққуш кўли,** 25/XI да **Князь Игорь.**

Ўзбекистон Театр жамияти коллективи Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, Ўзбекистон Театр жамиятининг аъзоси Ш. Азизовага турмуш ўртоғи

Тўғон РЕЖАМЕТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Уй-жой коммунал хўжалиги министрлиги коллективи ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва ирригациялаш бошқармасининг бошлиғи С. Б. Норқўзиевга онаси

Маҳбуба НАЗАРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000. Тошкент-П. Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83; [illegible]

Р. 02362. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. — 268. 2